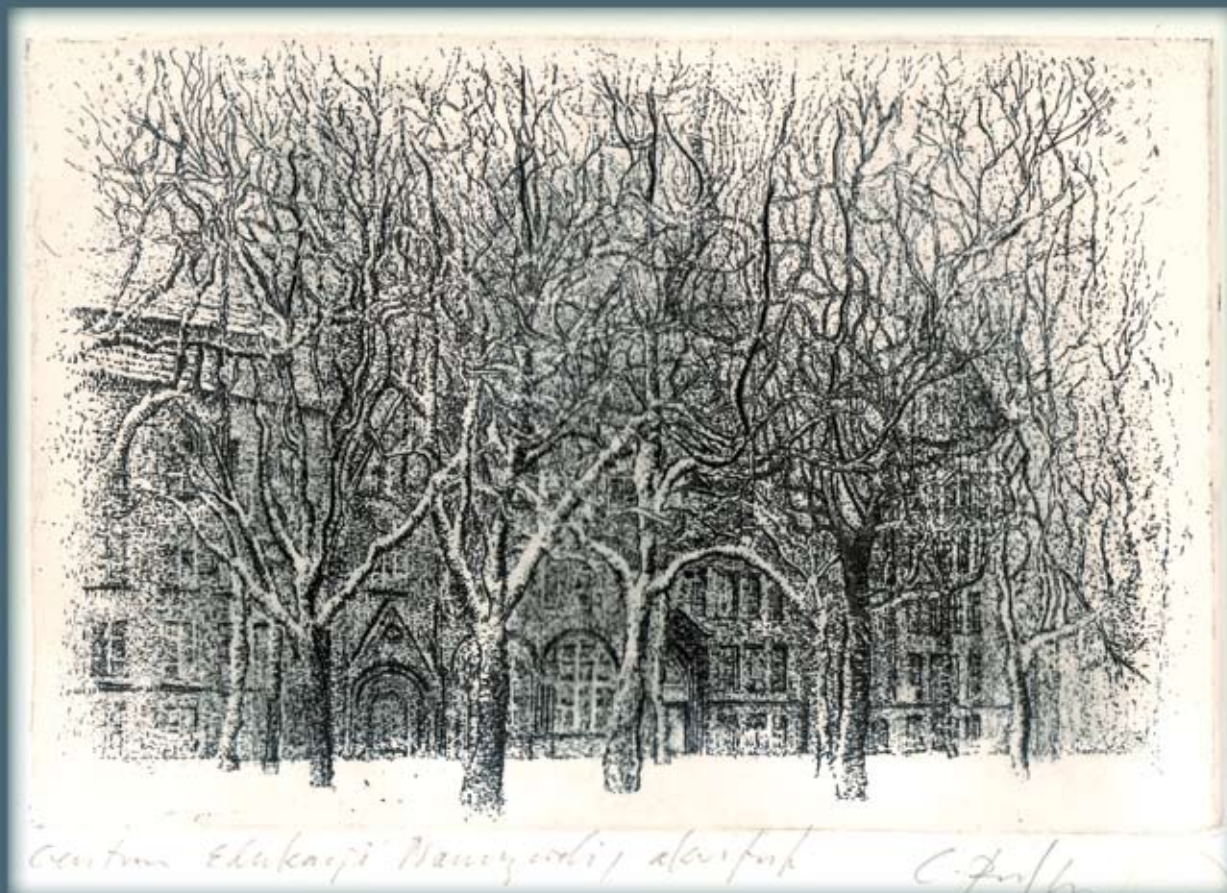

Centrum Edukacji Nauczycieli
w Gdańsku

Doskonale(nie) z CENem

65-lecie
Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku

CENne
PRAKTYKI

Centrum Edukacji Nauczycieli
w Gdańsku

Doskonale(nie) z CENem

65-lecie

Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku

Redakcja:

Beata Symbor

Dominika Ringwelska

Małgorzata Bukowska-Ulatowska

Magdalena Urbaś

Joanna Aleksandrowicz

Justyna Konkel

Beata Kwaśniewska

CENne
PRAKTYKI

Tom VI

Gdańsk 2017

Wydawca

Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku

al. gen. J. Hallera 14
80-401 Gdańsk

Redakcja tomu

Doskonale(nie) z CENem
65-lecie Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku

Beata Symbor

Dominika Ringwelska

Małgorzata Bukowska-Ulatowska

Magdalena Urbaś

Joanna Aleksandrowicz

Justyna Konkel

Beata Kwaśniewska

Redakcja serii

Beata Symbor

Korekta

Dominika Ringwelska

Projekt graficzny, skład

Beata Kwaśniewska

Grafika na okładce

Cezary Paszkowski

Tom serii: VI

ISSN 2450-7717

ISBN 978-83-86526-48-2

Druk

POLIDRUK Mirosław Szala
Katowice

Spis treści

Słowo wstępne	7
Renata Ropela	
Fundamenty pracy Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku	8
Ewa Furche	
Programy ramowe	10
Elżbieta Formela, Marzena Kozłowska, Małgorzata Bukowska-Ulatowska	
Networking edukacyjny	
Zintegrowana informacja pedagogiczna	12
Andrzej Cylwik	
Edukacja Pomorska	14
Małgorzata Bukowska-Ulatowska	
CENne Praktyki	17
Beata Symbor	
Mentoring sieciowy, czyli o blogach dla nauczycieli	18
Renata Mistarz	
CENna oferta	
Forum Pomorskiej Edukacji	19
Dominika Ringwelska	
Konferencje	21
Dominika Ringwelska	
Seminaria	22
Joanna Aleksandrowicz	
Zmieniamy się dla Was	
Budynek i otoczenie	24
Sale dydaktyczne	25
Wyposażenie	26
Baza noclegowa i catering	27
Beata Kwaśniewska	

CENna oferta

Warsztaty i kursy	28
Piotr Zubowicz	
System obsługi klienta, czyli rozwój elektronicznej aplikacji rejestracyjnej	31
Katarzyna Gęba	
Wspomaganie szkół i placówek oświatowych	32
Małgorzata Bukowska-Ulatowska	
Sieci współpracy i samokształcenia	33
Justyna Konkel	

Projekty, przedsięwzięcia

Pomorska Akademia Liderów Edukacji 2020	35
Ewa Furche, Krystyna Żelich-Tarczyńska, Urszula Kornas-Krzyżykowska	
Zdolni z Pomorza	37
Urszula Kornas-Krzyżykowska	
Wojewódzkie Konkursy Przedmiotowe	38
Magdalena Urbaś	
Szkolenia w ramach Wojewódzkich Zadań Edukacyjnych Pomorskiego Kuratora Oświaty	39
Małgorzata Bukowska-Ulatowska	
Kontakty międzynarodowe	43
Małgorzata Bukowska-Ulatowska	
Polscy nauczyciele z Wileńszczyzny	44
Marzena Kozłowska	
Rok Matematyki na Pomorzu	46
Urszula Kornas-Krzyżykowska	
Otwarta Akademia Rozwoju	47
Katarzyna Gęba	

Zdalne nauczanie

Moodle? Tak właśnie	48
Sebastian Pilich	
Webinaria, czyli „spotkania” w wirtualnym pokoju	49
Beata Symbor	
Nasi BezCENni	50
Dominika Ringwelska	
Pracownicy Centrum	52
Beata Kwaśniewska	

Szanowni Państwo,

65 lat, kolejny jubileusz! To ważna rocznica, która prowokuje do dokonania analizy tego, co za nami i zastanowienia się nad tym, co czeka nas w przyszłości. Przy okazji świętowania 65. urodzin Centrum Edukacji Nauczycieli mam przyjemność oddać w Państwa ręce „CENne Praktyki” ukazujące bogaty dorobek placówki w minionym okresie. W jubileuszowym wydaniu prezentujemy naszą różnorodną działalność związaną z doskonaleniem nauczycieli, przekładającym się na rzecz wszechstronnego rozwoju ucznia, co wpływa na jakość pomorskiej edukacji. Zgodnie z naszą misją „Inspirujemy i wspieramy rozwój edukacji dla lepszej przyszłości Pomorza”. Zadania realizowane przez naszych Pracowników, a często też wspierane przez ekspertów zewnętrznych, są odpowiedzią na oczekiwania środowiska edukacyjnego Pomorza.

Dziś pokazujemy, że wyzwania są naszą codziennością. Przez ostatnie 5 lat udowodniliśmy, że jesteśmy placówką nadążającą za zmieniającym się światem i rzeczywistością edukacyjną w Polsce, a „CENne Praktyki” dokumentują dynamiczny rozwój Centrum oraz wskazują najważniejsze tendencje rozwojowe. Chcielibyśmy, wspólnie z Państwem, nadal pracować nad jakością edukacji w naszym regionie.

Zapraszam do lektury!

Renata Ropela

– dyrektor Centrum Edukacji Nauczycieli
w Gdańsku

Fundamenty pracy Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku

Centrum jest publiczną wojewódzką placówką doskonalenia nauczycieli prowadzoną przez samorząd województwa pomorskiego. Zakres naszych zadań określa rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 września 2016 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli oraz Statut placówki, nadany Uchwałą Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 stycznia 2013 r. z późniejszymi zmianami. Placówka posiada akredytację Pomorskiego Kuratora Oświaty – decyzja nr 17/2006 z dnia 27 marca 2006 r.

Z satysfakcją realizujemy od 2012 r. ustalone przez pracowników placówki cele strategiczne Centrum, w tym m.in.: bycie liderem w zakresie edukacji w regionie, aktywne uczestnictwo w tworzeniu regionalnej polityki oświatowej, realizowanie i koordynowanie regionalnych projektów. Współpracujemy ze środowiskiem i na rzecz środowiska oświatowego, inspirując i inicjując współpracę szkół i różnych podmiotów, instytucji w zakresie wykorzystania zdobyczy nauki i innowacji w procesie edukacyjnym oraz partnerstwa na rzecz rozwoju, jakości i spójności pomorskiej edukacji. Kreujemy profesjonalistów, ludzi z pasją, „kreatywnie i twórczo” zaangażowanych w budowanie nowoczesnej pomorskiej szkoły XXI wieku, której ostoją są empatia, dialog i uważność oraz dobre relacje jej aktorów: uczniów, nauczycieli, rodziców, a także osób i instytucji wspierających pracę szkoły.

W latach 2013-2017 powołałiśmy ponad trzydzieści przedmiotowych i pro-

blemowych sieci współpracy i samokształcenia, obejmując ich zasięgiem nauczycieli i dyrektorów z całego województwa. Nasza fachowość wspiera realizację konkursów przedmiotowych realizowanych dla uczniów pomorskich szkół oraz zadań edukacyjnych Pomorskiego Kuratora Oświaty. Realizujemy działania wynikające ze *Strategii Roz-*

„A jednak to właśnie jakość liczy się w ludzkiej przygodzie.”

Aurelio Peccei

woju Województwa Pomorskiego 2020, w szczególności Regionalnego Programu Strategicznego w zakresie aktywności zawodowej i społecznej *Aktywni Pomorzanie 2020*, poprzez realizację którego wzmacniamy działania systemowe na rzecz budowania spójności i podnoszenia jakości pomorskiej edukacji. Współpracując z podmiotami działającymi na rzecz edukacji, wspieramy budowanie dialogu o edukacji na płasz-

Świadomi słów J. Delorsa (1998): „ponadto, jak wiele innych przedsięwzięć człowieka, praktyka edukacyjna jest mieszanką dalekosiężnych wizji z pilnymi, domagającymi się rozwiązania problemami codzienności”, odpowiedzialnie realizujemy działania statutowe, uwzględniając podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa oraz wnioski i rekomendacje Pomorskiego Kuratora Oświaty dotyczące poprawy jakości pracy szkół i placówek w województwie pomorskim.

czyźnie lokalnej i regionalnej – od 2012 r. współorganizujemy *Forum Pomorskiej Edukacji*. W roku 2014 rozpoczęła działalność *Pomorska Akademia Liderów Edukacji PALE 2020*, której głównym celem jest doskonalenie kompetencji dyrektorów i nauczycieli w zakresie efektywnego zarządzania sobą, relacjami, współpracy z administracją samorządową w kontekście inicjowania debat i poszukiwania rozwiązań sprzyjających wzmocnieniu lokalnego i regionalnego środowiska szkoły w procesie uczenia się. Kontynuujemy działania systemowe samorządu województwa w ramach programu i projektu *Zdolni z Pomorza*. W Centrum ma siedzibę Regionalne Centrum Nauczania Kreatywnego.

W roku 2016 dokonaliśmy ewaluacji, następnie modyfikacji koncepcji pracy placówki. Naszą misją jest niezmienne inspirowanie i wspieranie rozwoju edukacji dla lepszej przyszłości Pomorza. Realizując misję, inicjujemy i wspieramy współpracę na rzecz edu-

kacji na wszystkich możliwych szczeblach. Zgodnie z naszą wizją wspieramy kreatywność i innowacyjne rozwiązania w edukacji, zapraszamy do współpracy ekspertów zewnętrznych. Promujemy wzajemny szacunek i odpowiedzialność, uczestnicząc w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego. Korzystamy z nowoczesnych technologii i mediów społecznościowych – promując placówkę, m.in. z naszego fanpagu na Facebooku, z radością odnotowując nowych użytkowników, a także pojawiające się polubienia zarówno naszych wydarzeń, jak i dobrych praktyk, które upowszechniamy w środowisku. Kształtujemy kulturę organizacyjną zorientowaną na ludzi – gotowych i zdolnych do szybkiej adaptacji, do zmian. Kultura organizacyjna naszej placówki oparta jest o Kodeks etyczny i wspólnie wybrane wartości: *profesjonalizm* – chcemy zapewniać wysoki poziom obsługi organizowanych form doskonalenia; *otwartość*, którą postrzegamy jako dialog oparty na wzajemnym szacunku, życzliwości i zaufaniu oraz *rozwój* – dokonywany poprzez

namysł, poznanie i entuzjazm – chcemy przekraczać siebie, by osiągać cele.

Dużą wagę przykładamy do budowania pozytywnego wizerunku placówki w środowisku. Markę Centrum, obok kompetentnych i zaangażowanych ludzi oraz zachodzących w niej wiarygodnych procesów w trakcie prowadzonych licznych szkoleń, tworzą: strona internetowa, aplikacja rejestracyjna, System Identyfikacji Wizualnej zgodny z SIW samorządu województwa. Nieustannie rozwijając się, standaryzujemy naszą pracę, myślimy systemowo, budując takie właśnie rozwiązania. W roku 2016 wdrożyliśmy Księgę Jakości Centrum „*Jakość i Synergia*”, której składowymi oprócz wspomnianych już wyżej Kodeksu etycznego, Koncepcji pracy i SIW są: Standardy zapewniania jakości form doskonalenia zawierające Profil kompetencyjny trenera Centrum; Procedury organizacji i prowadzenia grupowych form doskonalenia wraz z Jednolitym systemem ich ewaluacji – wyniki badań ewaluacyjnych wykorzystujemy do dostosowania oferty placówki do potrzeb

Centrum jest dynamicznie rozwijającą się organizacją „uczącą się” – otwartą na nowe idee i trendy. Nieustannie doskonaląc się, dążymy do mistrzostwa osobistego. Staramy się, aby komunikacja i procesy zachodzące w placówce były spójne oraz wynikały z efektywnej pracy zespołowej i systematycznej współpracy wszystkich 59 pracowników Centrum, w tym: 19 nauczycieli-konsultantów, 27 pracowników administracji oraz 13 pracowników obsługi. Komórkami organizacyjnymi, bezpośrednio wykonującymi merytoryczne zadania statutowe Centrum są Pracownie: Wspomagania Szkół i Nauczycieli; Diagnostyki i Analiz; Informacji Pedagogicznej i Cyfryzacji oraz Nauczania Kreatywnego.

naszych klientów oraz podejmowania działań służących podnoszeniu jakości pracy. W badaniach stosujemy takie kryteria, jak: trafność, skuteczność, użyteczność, efektywność i trwałość.

Wierzę, że nasza praca jest bardzo CENna, ponieważ jej efekty przekładają się na poczucie dobrze wypełnianej misji dla dobra dziecka, ucznia, człowieka – Pomorzana, poprzez wsparcie rozwoju edukacji w regionie, której wartość w „brawurowym” partnerstwie z kreatywnością i innowacyjnością nieustrudzenie promujemy.

Ewa Furche

– wicedyrektor Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku

Fot. B. Kwaśniewska

Programy ramowe

W ostatnich latach znaczna część działalności Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku wpisuje się w realizację przyjętych programów ramowych. Od roku 2016 do 2018 są to:

- I. Pomorska Szkoła XXI wieku – opracowanie i koordynacja: Pracownia Nauczania Kreatywnego;
- II. Zdrowie i bezpieczeństwo dzieci i młodzieży – opracowanie i koordynacja: Pracownia Wspomagania Szkół i Nauczycieli;
- III. Diagnostyka edukacyjna w rozwoju szkoły – opracowanie i koordynacja: Pracownia Diagnoz i Analiz.

Cele założone w poszczególnych programach są osiągnięte przede wszystkim poprzez realizację indywidualnej oferty szkoleniowej, tj. konferencji, seminariów, kursów doskonalących, warsztatów i szkoleń. Są to zarówno formy stacjonarne, jak i e-learningowe lub wspomagane e-learningiem. W odpowiedzi na aktualne potrzeby środowiska oświatowego regionu realizujemy również inne formy doskonalenia i wsparcia, np. konsultacje grupowe i indywidualne, procesowe wspomaganie szkół oraz sieci współpracy i samokształcenia. Działalność szkole-

niową uzupełniają publikacje na stronach tematycznych w serwisie internetowym Centrum oraz artykuły w czasopismach „Edukacja Pomorska” i „CENne Praktyki”, wydawanych przez naszą placówkę. Programy ramowe umożliwiają też realizację innych form działalności, dostosowane do bieżących potrzeb pomorskiego środowiska oświatowego.

Elżbieta Formela
Marzena Kozłowska
Małgorzata Bukowska-Ulatowska
–koordynatorzy Pracowni Centrum

I. Pomorska Szkoła XXI wieku

Cele ogólne programu:

- wsparcie szkoły w realizacji zadań służących budowaniu kompetencji informacyjnych i informatycznych nauczycieli;
- promowanie wartości edukacji oraz wykorzystywanie zasobów placówki i środowiska na rzecz wzajemnego rozwoju;
- kreatywna realizacja podstawy programowej różnych przedmiotów i obszarów problemowych na kolejnych etapach edukacyjnych;
- pobudzenie twórczych postaw w środowisku nauczycielskim.

Program zakłada usystematyzowanie wiedzy uczestników, wyposażenie ich w konkretne umiejętności, wymianę doświadczeń oraz wypracowanie inspirujących pomysłów do przyszłych działań. Zakładana jest również aktywizacja uczestników do efektywnego uczestniczenia w formach szkoleniowych oraz wspomaganie indywidualnego procesu uczenia się poprzez doświadczenie, autoewaluację podejmowanych działań oraz pracę w zespole.

Obszary tematyczne:

- samokształcenie i rozwój przez całe życie (kompetencje uczenia się);
- kompetencje przyszłości;
- edukacja informacyjna, czytelnicza i medialna;
- rozwój kompetencji kreatywnych;
- metodyka pracy dydaktycznej;
- krajowa i europejska współpraca szkół;
- innowacyjność szkół, eksperymenty pedagogiczne;
- e-nauczyciel, e-uczeń, e-zasoby,
- coaching, tutoring, mentoring;
- technologie sieciowe, multimedialne i komunikacyjne;
- uczeń zdolny;
- edukacja kulturalna.

II. Zdrowie i bezpieczeństwo dzieci i młodzieży

Cele ogólne programu:

- upowszechnianie wiedzy dot. zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży oraz ich rodziców;
- kształtowanie u uczniów prawidłowych nawyków dbania o zdrowie własne i innych;
- zwiększenie skuteczności działań wychowawczych i profilaktycznych poprzez spójność programów: nauczania, wychowania i profilaktyki w szkole (profilaktyka zintegrowana) na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w szkołach i placówkach;
- zapobieganie problemom i zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży, w tym: przeciwdziałanie agresji i przemocy w szkole (cyberprzemocy), zmniejszenie używania substancji psychoaktywnych oraz uzależnienia od gier komputerowych i Internetu przez rozwinięcie umiejętności uczniów w zakresie prawidłowego funkcjonowania w środowisku cyfrowym;
- tworzenie warunków do podejmowania działań profilaktycznych, integrujących podmioty oddziałujące na młodzież poprzez organizowanie tzw. wywiadówki profilaktycznej we współpracy z rodzicami;
- poszerzenie wiedzy i podnoszenie kompetencji nauczycieli w obszarze realizacji działań na rzecz zapewnienia uczniom bezpiecznych i przyjaznych warunków uczenia, zwiększenie umiejętności wychowawczych nauczycieli;
- poprawa stanu bezpieczeństwa w szkołach i placówkach systemu oświaty poprzez poprawę relacji interpersonalnych i klimatu społecznego w szkole;
- ograniczanie skali występowania zjawisk patologicznych (m.in. przemoc, agresja, narkomania, alkoholizm i in.);
- doskonalenie w zakresie bezpieczeństwa komunikacyjnego, sprawowania opieki zgodnie z obowiązującymi przepisami w różnych formach zajęć oraz przygotowanie do kierowania placówką wypoczynku dzieci i młodzieży;
- upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie zdrowia i bezpieczeństwa.

Obszary tematyczne:

- bezpieczny klimat w szkole;
- szeroko pojęte bezpieczeństwo, m.in. komunikacyjne;
- profilaktyka (zdrowia, uzależnień itp.);
- umiejętności interpersonalne (komunikacja, motywacja, współpraca);
- przemoc/agresja/konflikty/stres;
- uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- edukacja włączająca;
- edukacja zdrowotna.

III. Diagnostyka edukacyjna w rozwoju szkoły

Cele ogólne programu:

- popularyzacja aktualnego stanu wiedzy z zakresu diagnostyki edukacyjnej;
- zaznajamianie pomorskiej kadry oświatowej ze zmianami dot. diagnostyki edukacyjnej, wprowadzanymi w przepisach i dokumentach oświatowych (m.in. modyfikacje w formule egzaminów zewnętrznych);
- rozwój kompetencji dyrektorów oraz nauczycieli w zakresie:
 - » diagnozowania potrzeb uczniów oraz indywidualizacji procesu edukacyjnego,
 - » stosowania oceniania wspierającego uczenie (się),
 - » prowadzenia efektywnej analizy wyników i wniosków z nadzoru pedagogicznego, ewaluacji zewnętrznej, wyników egzaminów zewnętrznych oraz monitorowania realizacji podstawy programowej, a także wykorzystania w praktyce wniosków z ww. analiz w celu podnoszenia jakości pracy szkoły,
 - » prowadzenia autoewaluacji pracy nauczyciela oraz ewaluacji wewnętrznej w szkole/placówce, służących rozwojowi indywidualnemu i instytucjonalnemu;
- kształtowanie postaw otwartości, refleksyjności, gotowości do wykorzystania potencjału diagnostyki edukacyjnej na rzecz rozwoju szkoły/placówki, a także odpowiedzialności, uczciwości i rzetelności w organizacji badań oraz analizie danych.

Obszary tematyczne:

- diagnostyka pedagogiczno-psychologiczna;
- ocenianie wspierające uczenie (się);
- analiza wyników egzaminów zewnętrznych, wskaźnik EWD;
- zmiany w egzaminach zewnętrznych;
- monitorowanie realizacji podstawy programowej;
- ewaluacja w rozwoju indywidualnym i instytucjonalnym;
- planowanie pracy;
- badania edukacyjne – inne zagadnienia.

Zintegrowana informacja pedagogiczna

Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku, chcąc dotrzeć do potencjalnych odbiorców swoich usług (nauczycieli i dyrektorów z województwa pomorskiego), wykorzystuje kilka kanałów rozpowszechniania informacji: stronę internetową, mass-media (przede wszystkim Facebook) oraz newslettery.

We wszystkich tych kanałach Centrum zamieszcza aktualne informacje odnośnie wydarzeń w środowisku edukacyjnym, ciekawostki oraz formy doskonalenia CEN i instytucji współpracujących. Zdarza się, że publikowane są informacje skierowane nie tylko dla odbiorców usług CEN, lecz również do dzieci oraz rodziców.

Strona internetowa

Strona główna www.cen.gda.pl podzielona jest na dwa bloki tematyczne: aktualności CEN (na której zamieszczane są przede wszystkim informacje z CEN w Gdańsku, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, Kuratorium Oświaty w Gdańsku, Ośrodka Rozwoju Edukacji oraz Ministerstwa Edukacji Narodowej) oraz Pomorska Platforma Edukacyjno-Kulturalna (gdzie znajdują się aktualne informacje z innych instytucji, których działania adresowane są m.in. do środowiska edukacyjnego województwa pomorskiego). CEN zachęca, by w tym miejscu szkoły, placówki oświatowe oraz instytucje związane z edukacją (w szczególności na Pomorzu) organizując wydarzenie, które może zainteresować

naszych odbiorców klikając Zaproponuj wydarzenie wysyłały do CEN informacje o zaplanowanych działaniach. Ponadto w nagłówku strony – w slajderach publikowane są zdjęcia, grafiki dotyczące najważniejszych wydarzeń realizowanych lub też wspieranych przez CEN.

W menu głównym znajdujemy następujące zakładki: O nas, Oferta, CEN Info, Baza wiedzy oraz Kontakt. W jednej z kluczowych dla naszych odbiorców zakładce z „Ofertą” zawarty jest m.in. kalendarz szkoleń wraz z ich wyszukiwarką. Można tam znaleźć różnorodne formy doskonalenia, np. warsztaty, seminaria, konferencje, sieci współpracy i samokształcenia, kursy, wspomaganie rozwoju szkół oraz szkolenia on-line. W zakładce „Oferta” zawarte są również informacje o przyznanych patronatach i publikacjach CEN. Na stronie www odbiorcy znajdą zarówno regulamin przyznawania przez CEN w Gdańsku patronatów merytorycznych, jak również informacje dotyczące przyznanych dotychczas patronatów oraz relacje z wydarzeń. W zakładce „O nas” oprócz informacji ogólnych, ofertach pracy w CEN, zamówieniach publicznych,

zawarte są informacje odnośnie uroczystości 65-lecia CEN pt. Jutro edukacji z CENem. Z kolei zakładka „CEN Info” zawiera aktualności CEN oraz kluczowe, w danym roku szkolnym, wydarzenia związane z edukacją, jak np. reforma edukacji czy też wojewódzkie konkursy przedmiotowe. Kolejna zakładka „Baza wiedzy” informuje o: instytucjach oferujących kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli, polityce oświatowej, regionalnych projektach edukacyjnych tj. Zdolni z Pomorza, instytucjach wspierających pracę szkoły, forach pomorskiej edukacji oraz innych programach, jak np. Zdrowy Pomorzanie.

Strona główna zawiera także grafiki z wydawanymi przez CEN publikacjami: Edukacja Pomorska oraz CENne Praktyki, które można pobrać. W nagłówku strony znajdują się również przekierowania do portali społecznościowych, na których CEN posiada swój profil (Facebook, Google+, YouTube, Twitter, Instagram oraz LinkedIn). Ponadto w nagłówku znajdujemy logotypy z przekierowaniem na strony: portalu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, Pomorskie w Unii oraz Biu-

letynu Informacji Publicznej. W dalszej części strony głównej zawarte są relacje z wydarzeń wraz ze zdjęciami. Wreszcie niżej zamieszczone są grafiki przekierowujące do blogów tematycznych tj.: języki obce nowożytnie, edukacja regionalna, przedmioty przyrodnicze, biblioteka i TIK, język polski i wiedza o kulturze, edukacja kulturalno-artystyczna, Zdrowy Pomorzanin, aplikacje dedykowane dla nauczycieli, strefa Dyrektora, historia i wos, profilaktyka zintegrowana, bezpieczeństwo, szkolnictwo zawodowe, matematyka oraz wczesna edukacja. W dalszej części strony znajdujemy również logotypy z przekierowaniami do instytucji współpracujących z CEN. Poniżej, oprócz danych kontaktowych, znajduje się istotny formularz służący do zapisywania się do newslettera CEN.

Profile CEN w mediach społecznościowych

Idąc zgodnie z duchem rozwoju portali społecznościowych jako nowoczesnych

i szybkich kanałów dystrybucji informacji, CEN w Gdańsku posiada swoje profile w takich mediach społecznościowych jak: Facebook, Google+, YouTube, Twitter, Instagram oraz LinkedIn. Korzystanie z tych mediów (w szczególności FB) ułatwia dotarcie do potencjalnych odbiorców form doskonalenia CEN. W kalendarzu wydarzeń na FB zamieszczone są ciekawe informacje o działaniach adresowanych do dyrektorów, nauczycieli placówek oświatowych oraz, coraz częściej, dzieci z obszaru województwa pomorskiego. Posty zamieszczane na FB są zróżnicowane, gdyż są to newsy, zdjęcia, filmy, notatki, wydarzenia lub też udostępniane wydarzenia innych, współpracujących z CEN instytucji. Z reguły posty CENU docierają do ponad tysiąca odbiorców (ukierunkowanych m.in. ze względu na obszar województwa pomorskiego), zaś profil CEN na FB uzyskał już taką samą liczbę polubień. Zachęcamy do śledzenia profilu CEN w Gdańsku na FB @CENGdansk lub też na ww. portalach społecznościowych.

Twój CENny newsletter

Do wysyłki newsletterów i mailingu CEN jako instytucja korzysta z intuicyjnego i użytecznego narzędzia Freshmail. Z badań ewaluacyjnych przeprowadzanych przez CEN wynika, że odbiorcy newslettera chcieliby go otrzymywać co najmniej raz w miesiącu. Z taką częstotliwością (poza okresem wakacyjnym) są one wysyłane. Newslettery segmentowane są na kilka grup odbiorców: dla osób indywidualnych (które zapisały

się poprzez stronę www lub też podczas szkolenia stacjonarnego) oraz dla poszczególnych placówek oświatowych i organów prowadzących (osobno do przedszkoli i szkół podstawowych, gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych). Czasami wysyłane są również mailingi tematyczne dla konkretnej grupy docelowej, dla której np. przedstawienie tematyki konferencji może być szczególnie ważne i korzystne. Obecny newsletter CEN dociera do około 9 tys. odbiorców. Zachęcamy do zapisywania się do newslettera (okienko w stopce strony www.cen.gda.pl).

Andrzej Cyliwik

– specjalista ds. informacji pedagogicznej i promocji

Edukacja Pomorska

O historii dwumiesięcznika „Edukacja Pomorska”, wydawanego przez Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku, pisaliśmy jesienią 2012 r. w związku z obchodami 60-lecia placówki¹. Co działo się z biuletynem w ostatnich pięciu latach?

Nasz dwumiesięcznik ukazuje się w dwóch wersjach: elektronicznej – udostępnianej na stronie internetowej Centrum i na platformie Issuu oraz wydawanej na płytach CD, a także drukowanej (egzemplarze obowiązkowe, autorskie oraz okazjonalne). Od listopada 2012 r. do sierpnia 2017 r. oddaliśmy w ręce czytelników 24 nowe numery „Edukacji Pomorskiej”, w tym 6 edycji specjalnych.

Prowadzimy stałe działy oraz rubryki czasowe. W minionym roku szkolnym stałymi działami były: Słowo

wstępne, Temat numeru, CENne informacje, Forum edukacyjne, Prawo oświatowe, Zmiany w oświacie, Badania i analizy, TIK w szkole, Wokół nas, Biblioteka Pedagogiczna, O tym się mówi, a także Rozmowy o edukacji. Dodatkowo, w związku z inicjatywą Ministerstwa Edukacji Narodowej, prowadziliśmy czasowo rubrykę: Rok Wolontariatu.

Poszczególne części naszego pisma mają elastyczną formułę i zawierają artykuły poruszające zagadnienia ogólnie oświatowe oraz prezentujące

¹ Zob. „Edukacja Pomorska” – czasopismo pomorskiej oświaty. W: „Edukacja Pomorska” nr 54, str. 11-12.

„Edukacja Pomorska” w wersji on-line

Wiodące tematy numerów „Edukacji Pomorskiej” w latach szkolnych 2016/2017 i 2015/2016:

- zmiany w szkolnictwie zawodowym
- przestrzeń w edukacji
- ocenianie kształtujące w praktyce
- nowoczesne doradztwo edukacyjno-zawodowe
- V Forum Pomorskiej Edukacji
- edukacja kaszubska
- młodszy uczeń na II etapie edukacyjnym
- praca z uczniem zdolnym
- sieci współpracy i samokształcenia
- IV Forum Pomorskiej Edukacji
- sztuka oceniania

przykłady interesujących inicjatyw pedagogicznych, w większości realizowanych na terenie województwa pomorskiego. Tematyka czasopisma obejmuje różnorodne aspekty kształcenia i wychowania, obowiązujące przepisy prawa, najnowsze wyniki badań naukowych, aktualne osiągnięcia nauczycieli oraz dyrektorów szkół i placówek, doświadczenia z realizacji projektów i innych przedsięwzięć edukacyjnych, a także informacje o ciekawych wydarzeniach i wartościowych

publikacjach. Piszemy o tym, co ważne dla środowiska edukacyjnego na świecie i w kraju, ale szczególnie dużo uwagi poświęcamy oświacie w naszym regionie.

Chociaż artykuły pozyskujemy nieodpłatnie, na łamach „Edukacji Pomor-

skiej” mamy przyjemność gościć nauczycieli, wykładowców akademickich, samorządowców, działaczy społecznych, trenerów, dyrektorów szkół i placówek oświatowych, nauczycieli, pracowników instytucji kultury i wielu innych specjali-

stów. Na stałe współpracujemy z Pedagogiczną Biblioteką Wojewódzką w Gdańsku. Korzystając z okazji, chciałabym serdecznie podziękować za współpracę wszystkim Autorom, często powracającym z nowymi artykułami w kolejnych numerach naszego biuletynu.

Prace redakcyjne nad przygotowaniem kolejnych numerów „Edukacji Pomorskiej” wspierają też: dyrekcja Centrum oraz nauczyciele konsultanci i specjaliści zatrudnieni w placówce. Dziękuję Wam za wszystkie napisane teksty, przeprowadzone wywiady, przekazane zdjęcia i inne materiały, a często – niedostrzegalne dla czytelników – inspirowanie treści poruszanych na łamach „EP” i wsparcie w pozyskiwaniu do współpracy autorów spoza naszej placówki.

Współpraca „Edukacji Pomorskiej” z Pedagogiczną Biblioteką Wojewódzką w Gdańsku trwa już 15 lat. Na łamach biuletynu są publikowane artykuły o działaniach edukacyjnych biblioteki, np. z zakresu edukacji filmowej czy też informatycznej, a także zestawienia bibliograficzne sporządzane na podstawie naszych zbiorów, dopełniające poszczególne numery poświęcone konkretnym zagadnieniom. Czasopismo wydawane przez Centrum gromadzimy, a artykuły drukowane w „Edukacji Pomorskiej” są opracowywane i trafiają do katalogu biblioteki – w ten sposób może z nich korzystać każdy zainteresowany. A zatem korzyści ze współpracy są obopólne.

Anna Zawistowska, Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Gdańsku

Edukacja Pomorska jest miejscem wymiany poglądów, opinii i doświadczeń. Tutaj spotykają się uczestnicy procesu edukacji, gdzie uczą się od siebie nawzajem i odkrywają nowe obszary szkolnej rzeczywistości. To właściwe miejsce spotkań przedstawicieli wszystkich szczebli edukacji na Pomorzu :)

Dorota Suchacz, dyrektor Gimnazjum nr 11 im. Obrońców Westerplatte w Gdańsku

Włączenie mnie do grona nauczycieli publikujących własne artykuły w „Edukacji Pomorskiej” traktuję jako wyróżnienie. Z przyjemnością dzielę się ze środowiskiem nauczycielskim aplikacjami, które sama stosuję na zajęciach. Zamieszczanie informacji na temat „TIK w szkole” wiąże mnie w jakimś stopniu z „EP”, a przez to traktuję biuletyn jako „mój”. Dzięki temu jestem bardziej zainteresowana tym, co piszą inni. W konsekwencji czytam artykuły innych autorów, a tym samym pogłębiam swoją wiedzę...

Mirosława Żoła, dyrektor Publicznego Gimnazjum nr 2 im. Jana Heweliusza w Żukowie

Możliwość publikacji artykułów w „Edukacji Pomorskiej” to wspaniała okazja do promocji szkoły i placówki, szczególnie z mniejszych miejscowości, w województwie pomorskim. Informacje o ciekawych i nowatorskich działaniach w edukacji mogą być źródłem inspiracji dla innych pedagogów oraz wzbogacać ich warsztat pracy z młodzieżą.

Małgorzata i Dariusz Błaszczewicz, opiekunowie Szkolnego Klubu Bezpieczeństwa w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Debrznie

„Edukacja Pomorska” jest rzeczywistością pomorską – porusza zagadnienia i wątki dotyczące edukacji na poziomie meta, a także poszczególnych szkół i konkretnych nauczycieli naszego regionu. Zarówno na temat i na czas, prezentując poziom dziennikarstwa rzetelnego, coraz częściej analizującego. „Edukacja Pomorska” zmienia się i rozkwita – jej markę tworzą: profesjonalizm, aktualność, staranny layout, przejrzysta nawigacja i znakomita jakość zdjęć, za co serdecznie dziękuję jej Redaktor Naczelnej i całemu Zespołowi Redakcyjnemu. Życzę wzajemnych nieustających inspiracji rzeczywistością – nie tylko szkolną – jak i osobowościami nauczycieli.

Ewa Furche – wicedyrektor Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku

Dzięki możliwości publikacji artykułów w „Edukacji Pomorskiej” mogłam podzielić się doświadczeniami ze swojej pracy, wyjść naprzeciw oczekiwaniom i potrzebom informacyjnym środowiska oświatowego regionu oraz zainspirować kolegów i koleżanki po fachu do podejmowania ciekawych inicjatyw oraz przedsięwzięć związanych z nauczaniem języków obcych. Uważam taką wymianę doświadczeń, refleksji i pomysłów za bardzo cenną. Poza tym mam ogromną satysfakcję z publikacji swoich artykułów w tak cenionym biuletynie oświatowym. Dzięki współpracy z „EP” sama również poszerzyłam swoją wiedzę na temat metodyki nauczania języków obcych i zdobyłam nowe, ciekawe doświadczenia.

Marta Młyńska,
nauczyciel języka niemieckiego
w Zespole Szkół
Ponadgimnazjalnych
w Sierakowicach

Nie byłoby koncepcji kolejnych numerów naszego dwumiesięcznika ani ich realizacji bez ogromnego zaangażowania Zespołu Redakcyjnego: Magdaleny Urbaś, Beaty Symbor, Joanny Aleksandrowicz oraz Justyny Konkel, a także Beaty Kwaśniewskiej, odpowiedzialnej za projekt graficzny i skład biuletynu. Wspierają nas technicznie również: Dorota Gmerek, Anna Szabłowska, Jarosław Szabłowski, Andrzej Cylwik i Bogdan Białobrzski. Jestem wdzięczna za możliwość współtworzenia razem z Wami „Edukacji Pomorskiej”. Wiem, że często pogodzenie zobowiązań wydawniczych z innymi zadaniami zawodowymi stanowi nie lada wyzwanie – tym bardziej doceniam Wasz wkład w tworzenie naszego pisma.

Drodzy Czytelnicy, to dla Was powstaje „Edukacja Pomorska”. Zapraszam do lektury naszego dwumiesięcznika, dostępnego nieodpłatnie na stronie internetowej Centrum: www.cen.gda.pl. Zachęcam też do kontaktu z redakcją,

Zespół redakcyjny:

Małgorzata Bukowska-Ulatowska
Magdalena Urbaś
Beata Symbor
Joanna Aleksandrowicz
Justyna Konkel

Projekt graficzny i skład:

Beata Kwaśniewska

Wsparcie techniczne:

Andrzej Cylwik
Dorota Gmerek
Anna Szabłowska
Jarosław Szabłowski
Bogdan Białobrzski

przekazywania do publikacji ciekawych artykułów, a także korzystania z możliwości uzyskania patronatu medialnego „Edukacji Pomorskiej”.

Małgorzata Bukowska-Ulatowska

– konsultant ds. diagnoz i analiz
oraz edukacji j. obcych
– redaktor naczelna „Edukacji Pomorskiej”

CENne Praktyki

Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku, chcąc inspirować i wspierać rozwój edukacji na Pomorzu, podjęło się w roku szkolnym 2014/2015 realizacji nowego przedsięwzięcia wydawniczego. Jest nim publikacja o – wymownej i łatwo kojarzącej się – nazwie „CENne Praktyki”.

Traktujemy ją jako powinność względem twórczych i ambitnych nauczycieli, których wyniki pracy chcemy docenić, prezentując na forum szerszym niż lokalne. Wierzmy również, że przykłady dobrej praktyki, pasja i pomysłowość zainspirują inne szkoły/placówki do stosowania sprawdzonych rozwiązań edukacyjnych, które sprzyjać mogą osiągnięciu wysokich wyników w nauczaniu i wychowaniu.

W publikacji prezentujemy innowacje pedagogiczne, upowszechniamy propozycje nowatorskich rozwiązań dydaktycznych oraz promujemy osiągnięcia organizacyjne i metodyczne realizowane w naszym województwie.

Nowe wydawnictwo Centrum ukazuje się cyklicznie, a jego kolejne części chcemy poświęcić m.in. programowaniu i doradztwu zawodowemu. Dotychczas

wydaliśmy pięć tomów tej serii.

To przyjemność pracować na rzecz promocji wartości edukacji, i móc towarzyszyć Państwu w radościach ze swoich dokonań. Dlatego zachęcamy Państwa serdecznie do zgłaszania propozycji i nadsyłania dobrych praktyk.

Mam szczęście współpracować z osobami, które połączyła misja stworzenia potrzebnej środowisku oświatowemu przestrzeni, by ukazywać szczególnie wartościowe działania szerszemu odbiorcy w regionie, w kraju, a może również za granicą. Nasz periodyk publikowany jest w postaci drukowanej, ale również elektronicznej. Jesteśmy też dostępni na portalu wiedzy „Scholaris”, i jak wiemy ze statystyk, CENne Praktyki przeczytało już blisko 15 tys. nauczycieli.

„CENne Praktyki” w wersji on-line

Zespół redakcyjny:

Beata Symbor
Korekta
Dominika Ringwelska
Projekt graficzny, skład, okładka
Beata Kwaśniewska

Pozostaje mi tylko w sposób szczególny podziękować koleżankom z redakcji, redaktorom działów, wszystkim autorom opracowań a także tym, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do realizacji wcześniejszych i niniejszego wydania CP.

Z życzeniami przyjemnej lektury,

Beata Symbor

– konsultant ds. bibliotekoznawstwa i nauczania kreatywnego, redaktor „CENnych Praktyk”

Tytuły tomów „CENnych Praktyk”:

- T. 1. – Zdolni z Pomorza
- T. 2. – Zawodowe Pomorze
- T. 3. – Rok Matematyki na Pomorzu
- T. 4. – Erasmus + w szkołach województwa pomorskiego
- T. 5. – Czytamy na Pomorzu

Mentoring sieciowy, czyli o blogach dla nauczycieli

Odwiedzający stronę internetową Centrum Edukacji Nauczycieli z pewnością znajdzie skupisko kilkunastu blogów tematycznych poświęconych niektórym edukacjom, przedmiotom szkolnym, problemom oświatowym czy konkretnym adresatom.

Najstarszym, założonym w styczniu 2014 roku jest blog Biblioteka i TIK. Podstrona, prowadzona przez konsultantkę Beatę Symbor, zapoczątkowała ideę mentoringu sieciowego i taką rolę pełni do dziś. Adresatami bloga są wszyscy nauczyciele zainteresowani korzystnymi zmianami w szkołach, wprowadzanymi nie tylko dzięki wykorzystaniu nowoczesnych technologii. Choć szczególnie uwzględniane są potrzeby bibliotek szkolnych, to podstrona sama w sobie jest jakby biblioteką cennych informacji przydatnych każdemu nauczycielowi. Treści publikowane są w różnych formach, jako: zapowiedzi, opinie, refleksje, komentarze, eseje, recenzje, porady, ogłoszenia czy opracowania. Prowadząca, poprzez bloga, dzie-

Tytuły blogów Centrum: Wczesna edukacja, Szkolnictwo zawodowe, Język polski i wiedza o kulturze, Języki obce nowożytnie, Matematyka, Historia i WOS, Przedmioty przyrodnicze, Edukacja regionalna, Biblioteka i TIK, Edukacja kulturalno-artystyczna, Profilaktyka zintegrowana, Strefa dyrektora, Bezpieczeństwo, Egzamin i badania, Aplikacje dedykowane dla nauczycieli, Zdrowy Pomorzanie.

li się wiedzą, ułatwia jej pozyskiwanie, zachęca do wymiany dobrych praktyk i wreszcie - stara się być przewodnikiem nauczycieli w zdobywaniu nowych cyfrowych i informacyjnych kompetencji, by „zarażali” pasją swoich uczniów. Zresztą ona sama znana jest nauczycielom ze swojej pasji i głębokiej wiedzy.

Drugim, także założonym w roku 2014 blogiem jest Edukacja regionalna. Został zaprojektowany przeze mnie jako hipertekstowy podręcznik edukacji regionalnej. Jego celem jest przekazanie szerokiej wiedzy na temat edukacji regionalnej – zarówno od strony teoretycznej jak i praktycznej, ułatwiającej nauczycielom rozumienie, samodzielne projektowanie i realizację tej edukacji. Adresatami są nauczyciele regionaliści, nauczyciele języka kaszubskiego, nauczyciele przedmiotu „własna historia i kultura Kaszubów”, nauczyciele języków mniejszości narodowych i etnicznych oraz wszyscy zainteresowani edukacją regionalną i międzykulturową. Na blogu znajdują się materiały zdjęciowe dokumentujące doskonalenie nauczycieli. Są tam także inne materiały filmowe, mapy oraz artykuły do pobrania.

W strukturę bloga Edukacja regionalna jest też włączony, dawniej funkcjonujący samodzielnie, blog Edukacja językowa i kulturowa. Jego obecność w tym miejscu, jako wydzielonego modułu, ma podkreślić wielokulturowość i wielojęzyczność edukacji w regionie, a także koegzystowanie kultur i języków w różnych konfiguracjach regionalnych i globalnych. Ujęcie językowo-kulturowe znajduje swój wyraz w propagowanym przez Radę Europy pluralistycznym podejściu do języków i kultur. Podlega takiemu podejściu zarówno język kaszubski jak i wszystkie języki mniejszości narodowych i etnicznych, ich kultury obecne w regionie, a nawet inne etnolekty (jak dialekty i gwary, np. kociewska). Ich nauczanie jest elementem zarówno edukacji regionalnej uprawianej na Pomorzu w sposób tradycyjny, jak i stanowi obiekt nauczania językowo-kulturowego, którego organizacja jest podporządkowana specjalnym rozstrzygnięciom prawnym opisywanym na blogu.

Renata Mistarz

– konsultant ds. wspomaganie szkół i nauczycieli oraz edukacji regionalnej

Forum Pomorskiej Edukacji

Nadrzędną ideą powołania Forum Pomorskiej Edukacji – inicjatywy marszałka województwa pomorskiego, Mieczysława Struka – było zaktywizowanie środowisk zainteresowanych jakością edukacji w regionie oraz zainicjowanie systemowych działań w tym obszarze.

Dostrzegając ciągłą potrzebę dialogu dotyczącą edukacji, podjęto inicjatywę zorganizowania debat mających na celu wymianę doświadczeń i oczekiwań środowisk związanych ze szkolnictwem. Spotkania były miejscem wymiany spostrzeżeń i poglądów, brali w nich udział przedstawiciele kuratorium oświaty, władz samorządowych, uczelni, dyrektorzy szkół i placówek oświatowych, nauczyciele, rodzice, uczniowie, a także

reprezentanci pracodawców i przedsiębiorców. Obecność osób z tak wielu środowisk ukazuje wielkie zainteresowanie oraz potrzebę rozmów dotyczących przyszłości pomorskiej edukacji.

Dominika Ringwelska

– konsultant ds. diagnoz i analiz oraz edukacji polonistycznej i kulturalno-artystycznej

Fot. B. Kwaśniewska

Marszałek Województwa Pomorskiego
Mieczysław Struk

Centrum Edukacji Nauczycieli jest partnerem i współorganizatorem tych działań:

Forum Pomorskiej Edukacji	termin	zagadnienie/tematyka	kluczowe problemy poruszane podczas debat i dyskusji
I Forum	14 listopada 2012 roku	Tematem dyskusji była poprawa jakości pomorskiej edukacji w kontekście wyników egzaminów zewnętrznych.	<p>Czy można oceniać szkołę z perspektywy wyników sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych? Jakie są możliwe działania na rzecz podnoszenia jakości pracy szkoły? Jak rysuje się perspektywa oświaty pomorskiej w kontekście programu strategicznego? Czy szkoła przygotowuje do życia?</p> <p>Drugą część I Forum wypełniły dyskusje dotyczące trzech obszarów tematycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uczeń i jego środowisko. • Organizacja i kierowanie pracą szkoły. • Nauczyciel jako organizator procesu dydaktycznego.

Forum Pomorskiej Edukacji	termin	zagadnienie/tematyka	kluczowe problemy poruszane podczas debat i dyskusji
II Forum	18 listopada 2013 roku	Tematyka dotyczyła wczesnej edukacji, to jest wychowania przedszkolnego oraz pierwszego etapu edukacyjnego: klas I-III szkoły podstawowej.	<ul style="list-style-type: none"> • Efektywne wspieranie indywidualnego rozwoju dziecka od przedszkola. • Jak zapewnić w szkole kontynuację działań z przedszkola? • Zmiana we wczesnej edukacji: pytania i inspiracje. • Szanse i bariery pomorskiej wczesnej edukacji. • Zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechniania edukacji przedszkolnej w województwie pomorskim. • Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów. • Różnice między publicznymi a prywatnymi formami realizacji wychowania przedszkolnego. • Potrzeba większej współpracy różnych podmiotów działających w obszarze edukacji i pełniejszego wykorzystywania ich potencjału. • Uczeń-badacz a nie słuchacz. • W jaki sposób zapewnić wysoki poziom wczesnej edukacji? • Jakie są potrzeby i oczekiwania dotyczące współpracy rodziców z przedszkolem/szkołą podstawową? • Jaki powinien być model nauczyciela wczesnej edukacji? • Jak budzić w dziecku kreatywność i wspierać jego chęć zdobywania wiedzy o świecie?
III Forum	29 października 2014 roku	Forum poświęcone zostało edukacji w klasach IV-VI szkoły podstawowej oraz w gimnazjum.	<ul style="list-style-type: none"> • Wyzwania wobec szkoły XXI wieku. • Wychowanie w szkole. • Jak wspierać rozwój szkoły? • Tendencje rozwoju edukacji pomorskiej w świetle wyników egzaminów i badań zewnętrznych. • Kompetencje nauczycieli klas IV-VI lub gimnazjów w świetle badań jakościowych. • Odpowiedzialność samorządu za jakość edukacji. • Jak uczyć i wychowywać w pomorskiej szkole XXI wieku?
IV Forum	25 listopada 2015 roku	Spotkanie poświęcone zostało poszukiwaniu rozwiązań kluczowych problemów IV etapu edukacyjnego.	<ul style="list-style-type: none"> • Moja pasja a planowana kariera zawodowa/Jak wspierać pasje uczniów i przygotować ich do kariery zawodowej? • Pomorska edukacja ponadgimnazjalna z perspektywy wyników egzaminów zewnętrznych. • Jak wspierać potencjał uczniów w pomorskich szkołach ponadgimnazjalnych? • Cztery wymiary edukacji: stabilność, odkrywczość, różnorodność, kontrola. • Tutoring rówieśniczy w praktyce szkolnej, czyli stara metoda w nowej odsłonie. • Współpraca szkół i przedsiębiorców.
V Forum	9 listopada 2016 roku	My – Obywatele. Pomorski Model Edukacji Obywatelskiej	<ul style="list-style-type: none"> • Edukacja obywatelska w szkole i poza szkołą. • Odpowiedzialność za małą i dużą ojczyznę. • Stosunek do tradycji. • Idea regionalności i wielokulturowości. • Tutoring rówieśniczy w praktyce szkolnej, czyli stara metoda w nowej odsłonie.

Konferencje

Centrum Edukacji Nauczycieli, od wielu lat, organizuje liczne konferencje, które cieszą się dużym zainteresowaniem. Występują na nich przedstawiciele uczelni wyższych, instytucji, organizacji, mających ścisły związek z edukacją.

Taka forma zdobywania wiedzy, poszerzania posiadanych już informacji, jest jedną z wielu preferowanych przez nauczycieli. Możliwość wysłuchania wykładów dotyczących innowacyjnych zmian w szkolnictwie, prezentacja nowoczesnych metod i narzędzi pracy, omawianie określonych zagadnień, spotkania z autorytetami stają się źródłem inspiracji dla nauczycieli naszego województwa.

Nie sposób wymienić tutaj wszystkich działań, jakie miały miejsce w ostatnich latach. Oto krótkie podsumowanie:

rok	liczba konferencji	liczba uczestników
2012	15	1378
2013	21	1681
2014	30	3273
2015	20	2268
2016	19	2310

Na konferencjach poruszano różnorodne tematy i zagadnienia. Wymienię część z nich, by pokazać, jak szeroką ofertę mieliśmy w ostatnich latach.

- Kreatywność w szkolnej ławce – praktycy praktykom
- Być Polakiem na Pomorzu

- Ochrona klimatu – pedagogiczne wcielenie w czyn
- VII Bałtycka Konferencja Zarządzanie i Organizacja Bibliotek pod hasłem „Strefa kultury, strefa nauki – współczesny obraz biblioteki”
- Integracja w edukacji. Wsparcie nauczyciela w pracy z dzieckiem z dysfunkcjami w placówce ogólnodostępnej
- Czytelnictwo uczniów w dobie informacji cyfrowej. Pomorska Szkoła XXI wieku
- Rola aktywności fizycznej w zapobieganiu chorobom cywilizacyjnym u dzieci - innowacyjne metody, modele terapii i wsparcia
- Realizacja doradztwa zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych
- Kształcenie i doskonalenie nauczycieli języków obcych oraz języka kaszubskiego
- Problemy nauczania języka kaszubskiego oraz własnej historii i kultury
- IV Pomorski Dzień Nauczycieli Języków Obcych pod hasłem „Budowanie środowiska szkolnego sprzyjającego edukacji językowej”
- Podsumowanie Roku Matematyki na Pomorzu
- Mały Zdrowy Pomorzanie

Serdecznie zapraszamy na nowe konferencje w kolejnym roku szkolnym!

Dominika Ringwelska

– konsultant ds. diagnoz i analiz oraz edukacji polonistycznej i kulturalno-artystycznej

Fot. B. Kwaśniewska

Rozdanie nagród w konkursie dla uczniów na plakat dotyczący zdrowych nawyków żywieniowych w czasie 3. Zdrowego Pomorzanie

Fot. B. Kwaśniewska

Prace konkursowe nadesłane przez uczniów na 3. Zdrowego Pomorzanie

Seminaria

W sumie w ostatnich pięciu latach w Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku zrealizowano 66 seminariów, w których uczestniczyło 2502 nauczycieli i dyrektorów województwa pomorskiego. Formuła spotkań seminaryjnych sprzyjała wprowadzaniu nowych zagadnień, refleksji oraz dyskusji z zaproszonymi ekspertami.

Tematyka spotkań seminaryjnych skupiała się wokół trzech obszarów tematycznych, które były odpowiedzią na bieżące potrzeby i wyzwania. Wiązała się ze wspieraniem kadry oświatowej we wdrażaniu zmian systemowych oraz przestrzeganiu przepisów prawa, popularyzowaniem nowych zagadnień i osiągnięć nauki, dotyczących procesu nauczania. Osobną grupą tematyczną były spotkania związane z realizacją przez Centrum projektów strategicznych z zakresu nauczania przedmiotów ścisłych, w tym poświęcone doskonaleniu warsztatu pracy nauczycieli pracujących z uczniami zdolnymi. Podejmowano również temat edukacji zawodowej, współpracy z pracodawcami oraz zagadnienia doradztwa edukacyjno-zawodowego.

ROK 2012

Podczas 12 spotkań, w których uczestniczyło 264 nauczycieli, tematyka koncentrowała się wokół planowania pracy, konstruowania programów nauczania, przekazywania informacji koniecznych do realizacji zadań w bieżącym roku szkolnym oraz organizacji pomocy psy-

chologiczno-pedagogicznej w szkole i placówce zgodnie z przepisami prawa. Zakres problemowy odpowiadał na potrzebę wsparcia we wdrażaniu zapisów prawa związanych z nową podstawą programową i wspierania ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

ROK 2013

Tematyka 13 seminariów z udziałem 474 nauczycieli skupiła się wokół wykorzystywania wyników badań do poprawy jakości kształcenia w szkołach podstawowych i przygotowań do przyjęcia sześciolatków w klasach pierwszych oraz rozwoju nauczycielskiej kreatywności. Inną grupą były seminaria dla dyrektorów poświęcone działaniom informacyjno-promocyjnym, budowaniu wizerunku szkoły i tworzeniu prawa wewnętrzzszkolnego.

ROK 2014

8 spotkań seminaryjnych, w których wzięło udział 348 nauczycieli, to czas wprowadzania słuchaczy w zagadnienia związane z nową formułą sprawdzianu po szkole podstawowej. To również czas inauguracji pierwszej edycji Pomorskiej

Fot. B. Kwieśniewska

Seminarium „Mózg miejscem pracy ucznia”

Choć liczba spotkań na przestrzeni lat nieznacznie wzrastała, to tematyka stawała się coraz bardziej różnorodna, tym samym obejmując swoją ofertą większą grupę adresatów.

Akademii Liderów Edukacji, do której zaproszono dyrektorów szkół podstawowych i gimnazjów - rekomendowanych przez organy prowadzące z powiatów województwa pomorskiego. Uczestnictwo w tym całorocznym projekcie rozwoju kompetencji przywódczych, dla wielu z nich było wyjątkową okazją do pracy z profesjonalistami z zakresu zarządzania zmianą i zespołem oraz budowania relacji.

Swoje seminarium z udziałem pracodawców i ekspertów do spraw rynku pracy mieli także nauczyciele szkół zawodowych, a zagadnienia prawne w tym roku dotyczyły organizacji edukacji włączającej uczniów niepełnosprawnych w szkole i placówce ogólnodostępnej.

ROK 2015

W roku 2015 ma miejsce tendencja rosnąca dla organizacji tej formy doskonalenia, a tematyka ulega urozmaiceniu. Zorganizowano 15 spotkań dla 824 nauczycieli i dyrektorów różnych typów szkół i specjalności. Trzy spotkania seminaryjne związane były z przyszłością zawodową uczniów: współpracą szkół zawodowych z rynkiem pracy oraz doradztwem edukacyjno-zawodowym. Dwa seminaria dla dyrektorów szkół i placówek zorganizowano we współpracy: z kuratorium Oświaty w Gdańsku w zakresie realizacji wymagań państwa i Ośrodkiem Rozwoju Edukacji w Warszawie – związane z przywództwem edukacyjnym. Okazję do poznania potencjału dydaktycznego narzędzi TIK mieli nauczyciele języków obcych, a do wymiany poglądów nauczyciele języka regionalnego. Inspiracją dla nowego spojrzenia na nauczanie były w tym roku spotkania poświęcone tematyce kreatywności w nauczaniu oraz neurodydaktyce, a dla zainteresowanych budowaniem relacji, pierwsze spotkanie Otwartej Akademii Rozwoju CEN poświęcone coachingowi w szkole. Jak w latach ubiegłych, tematem jednego z seminariów było planowanie indywidualnej ścieżki rozwoju ucznia zdolnego. W formie seminaryjnej pod-

Fot. B. Kwaśniewska

Seminarium „Od twórczości do mądrości”

sumowano efekty wsparcia projektu dofinansowanego przez EFS w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych „Bez matematyki kariery nie zrobisz”.

ROK 2016

W ostatnim roku odnotowaliśmy duże zainteresowanie spotkaniami seminaryjnymi. Zorganizowaliśmy 18 spotkań, w których udział wzięło łącznie 570 osób. Oprócz tematyki dotyczącej aspektów prawnych i zarządzania szkołą (awans zawodowy i kwalifikacje nauczyciela, wykorzystanie ewaluacji dla rozwoju organizacji) podobnie, jak w ubiegłym roku zapraszani eksperci wprowadzali nauczycieli w tematykę neurodydaktyki oraz wdrażania innowacji w szkole. W ramach Otwartej Akademii Rozwoju CEN jako seminarium kontynuowano cykl spotkań poświęconych narzędziom coachingowym, które wraz ze zmianą tematyki przekształciły się w szkolenia dotyczące mentoringu.

W roku 2016 silnie zaznaczyła się tematyka dwujęzyczności i edukacji międzykulturowej przedstawiona z różnych perspektyw. Swoje spotkania kontynuowali nauczyciele edukacji regionalnej w kontekście edukacji dwujęzycznej. Wraz z ekspertami z UNESCO zorganizowano seminarium poświęcone roli asystenta międzykulturowego w szkole. Poloniści spotkali się dwukrotnie. Rozmawiali o nauczaniu języka polskiego jako obcego i o tym, jak czytać obrazy i „teksty” współczesnej kultury. Seminaryjne rozmowy kontynuowali również nauczyciele szkół zawodowych, w kontekście współpracy w obszarze nabywania przez uczniów dodatkowych uprawnień potrzebnych na rynku pracy oraz nauczyciele pracujący z uczniem zdolnym w ramach projektu „Zdolni z Pomorza”.

Joanna Aleksandrowicz

– specjalista ds. edukacji wczesnej

Budynek i otoczenie

Fot. 1. Dekoracja kwiatowa przed wejściem głównym.
 Fot. 2. Drzewo pamiątkowe z okazji „65-lecia” Centrum.
 Fot. 3. Nowa droga dojazdowa i utwardzone miejsca parkingowe.

Beata Kwaśniewska
 – specjalista ds. wydawnictwa

Fot. 1

Fot. 2

Fot. 3

Sale dydaktyczne

Fot. 1. Pracownia komputerowa, s. 115.

Fot. 2. Zmienione wyposażenie i ekspozycje w s. 216.

Fot. 3. Nowoczesna pracownia mobilna, s. 113.

Beata Kwaśniewska
– specjalista ds. wydawnictwa

Wyposażenie

Fot. 1. Tablet „szkoleniowy”.

Fot. 2. Projektor zintegrowany z tablicą interaktywną.

Fot. 3. Laptopy z funkcją tabletów.

Fot. 4. Drukarka 3D.

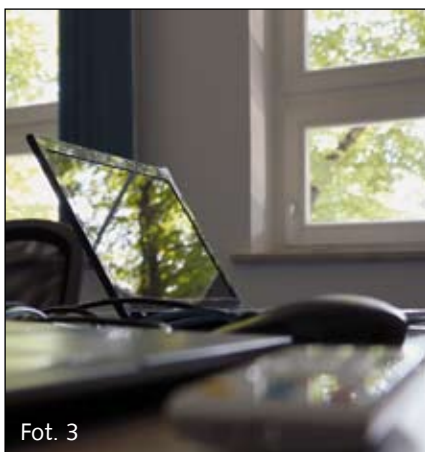

Fot. 1

Beata Kwaśniewska
– specjalista ds. wydawnictwa

Fot. 2

Fot. 3

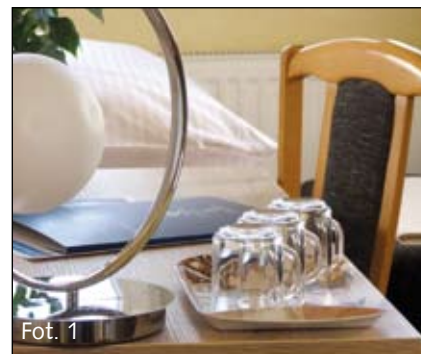
Fot. 4

Baza noclegowa i catering

Fot. 1. Gościom oferujemy 46 miejsc noclegowych w wyremontowanych pokojach 2, 3 i 4-osobowych.

Fot. 2 i 3. Podczas przerw, w trakcie szkoleń, zapewniamy poczęstunek. Uczestnicy mają także okazję skorzystać z oferty Baru „Piwniczka”. Fot. 4. Przykład pokoju z nowym umeblowaniem.

Beata Kwaśniewska
– specjalista ds. wydawnictwa

Warsztaty i kursy

Ostatnie 5 lat działalności Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku przyniosły znaczny wzrost liczby krótkich form doskonalenia, które, co potwierdzają badania ewaluacyjne, są zdecydowanie najpopularniejszą formą doskonalenia.

Warsztaty – tendencje rozwojowe, obszary tematyczne, innowacje

Tendencja ta związana jest z faktem dużego obciążenia czasowego nauczycieli w pracy zawodowej i tym samym otwarciem, na krótkie, syntetyczne formy, dzięki którym nauczyciele rozwijają praktyczne umiejętności w zakresie dydaktyki przedmiotowej, pracy pedagogicznej. Zdecydowany wzrost liczby warsztatów widać na wykresach obok.

Analiza oferty warsztatowej pod kątem tematycznym

Analizując zakres tematyczny warsztatów z ostatnich 5 lat dostrzec można jak nasza instytucja reagowała na aktualne potrzeby nauczycieli, kształtując ofertę spójnie i zgodnie z aktualnymi zmianami w zakresie prawa oświatowego, podstaw programowych, reagując na potrzeby zgłaszane w procesie ewaluacji form doskonalenia. Kierunek ten dostrzec można począwszy od 2012 r. kiedy to 10% warsztatów obejmowało problematykę wdrożenia nowej podstawy programowej.

Podobnie w 2014 r., w okresie wprowadzenia zmian w formule egzaminu

maturalnego, Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku realizowało szereg szkoleń dla nauczycieli poszczególnych przedmiotów. Oferta w tym zakresie stanowiła 26% wszystkich warsztatów. W 2014 r. Centrum Edukacji Nauczycieli na bieżąco prowadziło także doskonalenie w zakresie pomiaru dydaktycznego i ewaluacji. Najwięcej warsztatów w tym obszarze dotyczyło Edukacyjnej Wartości Dodanej.

W ofercie Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku w ostatnich 5 latach dominowały warsztaty z obszaru pedagogiczno-psychologicznego.

We wszystkich latach, za wyjątkiem 2016 r., liczba ta była największa ze wszystkich obszarów tematycznych.

Na przestrzeni tych lat szczególnie duże zainteresowanie towarzyszyło bogatej ofercie w zakresie rozwijania kompetencji komunikacyjnych uczniów.

Biorąc pod uwagę inne obszary tematyczne form warsztatowych na uwagę zasługują warsztaty z obszaru nauczania kreatywnego Regionalne Centrum Nauczania Kreatywnego. Walory merytoryczne tych warsztatów widać byłoby w kontekście ich innowa-

Niestabłącym zainteresowaniem cieszyły się realizowane corocznie cykle warsztatów: „Jak sobie radzić z prowokacyjnymi zachowaniami uczniów? Metoda konstruktywnej konfrontacji” oraz „Porozumienie bez przemocy w szkole. Budowanie relacji pomagających w nauce”, adresowanych do nauczycieli także późniejszych etapów edukacyjnych. Zainteresowanie tą tematyką znajduje swoje potwierdzenie w badaniach ankiet ewaluacyjnych, w których nauczyciele wciąż akcentują rosnące zapotrzebowanie na tego typu warsztaty.

Wykres 1: Statystyka liczby warsztatów

Wykres 2: Statystyka liczby godzin warsztatów

Wykres 3: Statystyka liczby uczestników warsztatów

Fot. B. Kwaśniewska

Szkolenie doradców metodycznych

cyjności poprzez zintegrowanie przekazywanej wiedzy z najnowszymi osiągnięciami neurodydaktyki. Wszystkie warsztaty w tym obszarze cieszyły się dużym zainteresowaniem, w tym cykle: *Mózg ucznia miejscem pracy nauczyciela – wstęp do neurodydaktyki*, *Trening kreatywności*, *Ćwiczenie myślenia pytajnego*, *kombinacyjnego i transformacyjnego*.

Działania wspierające nauczanie kreatywne podejmowane były nie tylko przez Regionalne Centrum Nauczania Kreatywnego. Szczególnym zainteresowaniem cieszyły się cykle warsztatów *Mózg ucznia miejscem pracy nauczyciela – wstęp do neurodydaktyki*.

Oferta warsztatowa CEN rozwijała się także w zakresie problemowych i przedmiotowych warsztatów z obszaru humanistyki. Tendencja wzrostowa

widoczna jest szczególnie w ostatnich dwóch latach. W 2016 roku liczba krótkich form z tego obszaru przewyższyła inne i stanowiła 35% łącznej liczby warsztatów. Oferta w tym zakresie systematycznie się rozszerzała i obejmowała: edukację regionalną, polonistyczną, kulturalno-artystyczną, językową oraz szkolenia dla katechetów. Wiele z proponowanych zajęć zakładało wdrażanie innowacyjnych technik. Duże zainteresowanie nauczycieli towarzyszyło szkoleniom z edukacji językowej. Wśród tego typu warsztatów należałoby wskazać na te prezentujące zastosowanie nowatorskich metod w edukacji językowej, w tym także metod zarządzania pracą nauczyciela: *Co się stanie gdy...? Planowanie lekcji języka niemieckiego – rozwój kompetencji dydaktycznych z wykorzystaniem metody PEP*.

Warto wspomnieć także o warsztacie wprowadzającym w japońską sztukę opowiadania historii Kamishibai, którą również można zastosować w edukacji językowej. Odnośnie edukacji polonistycznej szczególnym zainteresowaniem cieszyły się formy przygotowujące do innowacyjnego podejścia do pracy z utworami Szekspira oraz tekstami epoki romantyzmu. Formy z zakresu edukacji kulturalnej i artystycznej obejmowały prezentacje dobrych praktyk dotyczących realizacji działań artystycznych w szkole, m.in. przygotowanie do konkretnych ćwiczeń z fotografii, tworzenia instalacji artystycznej, filmu, teatru.

Jedną z najliczniej uczęszczanych form były coroczne warsztaty dekanalne gromadzące zawsze ponad 100 kateche-

tów z całego województwa.

Przez cały okres ostatnich 5 lat CEN w Gdańsku przedstawiał inspirującą ofertę dla nauczycieli edukacji regionalnej, wspierając rozwój edukacji regionalnej w województwie. Ofertę stanowiły warsztaty interdyscyplinarne łączące edukację artystyczną i regionalną oraz szereg działań w terenie, w tym wycieczki po regionie stanowiące inspirację do podobnych zajęć z uczniami.

Kursy kwalifikacyjne i doskonalące

W okresie ostatnich 5 lat Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku kontynuowało realizację dłuższych form doskonalenia tj.: kursów doskonalących i, niezwykle ważnych dla nauczycieli, kursów kwalifikacyjnych.

Kursy kwalifikacyjne, stanowiące ważny, obecny od dawna element oferty CEN w Gdańsku, realizowane były w ostatnich latach, w tych obszarach, w których występowało największe zapotrzebowanie wśród nauczycieli. W latach 2012-2015 były to, cieszące się największym zainteresowaniem, kursy pedagogiczne dla czynnych zawodowo nauczycieli. Ponadto realizowano kursy z zakresu przygotowania do nauczania uczniów o specjalnych potrzebach, w tym tyflopedagogiki i oligofrenopedagogiki, a także wychowania do życia w rodzinie.

Z kolei od roku 2015, w związku z ograniczeniem prawnym katalogu możliwych działań, zrealizowano kurs z zakresu zarządzania oświatą.

Oferta kursów doskonalących w okresie ostatnich 5 lat rozwijała się w oparciu o działania umożliwiające for-

malną realizację przez nauczycieli zadań z zakresu wypoczynku dzieci i młodzieży (kurs kierowników wycieczek szkolnych) oraz edukacji dla bezpieczeństwa (kurs z zakresu pierwszej pomocy).

W ramach tej formy doskonalenia realizowano niezwykle ważne formy wsparcia dla dyrektorów szkół i placówek tj. Pomorską Akademię Liderów Edukacji PALE, która stanowiła kluczowy czynnik dla późniejszego rozwoju sieci współpracy i samodoskonalenia dyrektorów szkół/placówek w województwie pomorskim.

Dłuższe formy doskonalenia to także formy współpracy nauczycieli polskich i zagranicznych, w tym coroczna Aka-

Fot. B. Kwaśniewska

W kręgu kultury islamu – warsztat edukacji międzykulturowej dla nauczycieli szkół woj. pomorskiego

Fot. J. Konikiel

Warsztaty decoupage

demia letnia nauczycieli j. niemieckiego, realizowana we współpracy z Goethe Institut. Cykliczne działania w tym obszarze dotyczą także corocznego kursu „Dyrektor przedszkola i szkoły liderem”, którego odbiorcą są dyrektorzy z polskich przedszkoli i szkół na Wileńszczyźnie.

Począwszy od 2013 r. w ofercie CEN w Gdańsku pojawiało się coraz więcej form doskonalenia wykorzystujących narzędzia e-learningowe (platformę Moodle), łączących formę stacjonarną i e-learningową. Formy te dotyczyły w pierwszej kolejności kompetencji w zakresie Technologii Informacyjno-Komunikacyjnych, a także tematyki związanej z profilaktyką oraz pracą biblioteki szkolnej. Z czasem pojawiały się kolejne formy doskonalenia realizowane w formie blended learningu obejmujące

tematykę pomiaru osiągnięć dydaktycznych i, w coraz częstszym stopniu, prawa oświatowego. W 2016 roku pojawiły się kolejne, nowe, ciekawe propozycje kursów doskonalących, w tym np. „Regowanie na błędy językowe uczniów” realizowany, także w formie blended learningu.

Piotr Zubowicz

– specjalista ds. organizacji doskonalenia nauczycieli

System obsługi klienta, czyli rozwój elektronicznej aplikacji rejestracyjnej

Komputery i dostęp do internetu zmieniły naszą codzienność, czego przykładem są banki i poczta, która nie wysyła już telegramów. Nowoczesne technologie w naszym najbliższym otoczeniu z każdym rokiem stają się coraz bardziej powszechne i oczywiste, bo ułatwiają szybki dostęp do informacji dla szerokiego grona odbiorców.

Aby zapewnić każdemu nauczycielowi województwa pomorskiego równy dostęp do oferty z zakresu doskonalenia, od 2014 roku Centrum nieustannie udoskonala elektroniczną aplikację rejestracyjną, która powiększając funkcjonalność z każdym rokiem, przekształca się w złożony system obsługi klienta i zarządzania szkoleniami. Dzięki przygotowanym narzędziom każdy nauczyciel województwa pomorskiego ma dostęp do bieżącej oferty szkoleń przez przeglądarkę internetową w do-

Każda udana rejestracja zakończona jest natychmiastową informacją zwrotną z systemu, a obsługa bieżącej wymiany informacji nauczycieli i koordynatorów szkoleń umożliwia bezpośredni kontakt również w formie sms'ów. Dyrektorzy szkół i liderzy wewnątrzszkolnego doskonalenia mogą również korzystać z wyszukiwarki i drukować listy szkoleń, które można eksponować na szkolnych tablicach.

wolnym miejscu i czasie. Ułatwieniem w bezpośredni dostęp jest funkcjonalność oddanego w 2016 roku kalendarza szkoleń dostępnego na stronie Centrum.

Wdrażanie i rozwój aplikacji rejestracyjnej wymagały również profesjonalizacji obsługi szkoleń w wymiarze wewnętrznym i nieustannego doskonalenia kompetencji informatycznych pracowników Centrum. Bezpośredni dostęp do zarządzania kontaktem z osobami zarejestrowanymi otrzymali koordynatorzy form. Dodatkowo, dla ułatwienia procesu dokumentacji, przygotowano moduł pobierania odpowiednich formularzy (list obecności, sprawozdań, ankiet ewaluacyjnych, list do zaświadczeń i.in.), co znacznie ułatwiło i skróciło czas wykonywanych czynności koordynatorów.

Doskonalenie nie ma końca, dlatego kolejnym krokiem w procesie pod-

The image shows a screenshot of a web-based calendar for training courses. The interface has a blue header with the text 'Kalendarz szkoleń' and 'Wzrost 2017'. Below the header, there is a grid of dates from Monday to Sunday. Each date cell contains a list of training offers with details such as course name, duration, and location. The interface is clean and organized, with red highlights on certain dates.

Kalendarz szkoleń CEN

noszenia jakości wykonywanej pracy i usług, będzie umożliwienie rejestrującym się zakładania indywidualnego konta, dzięki czemu skróci się czas i formalności związane z zapisem na szkolenie. Po zalogowaniu każdy posiadacz konta w serwisie CEN, w dogodnym dla siebie miejscu i czasie, będzie miał dostęp do bieżących i archiwalnych informacji o odbytych szkoleniach. Planujemy również pozyskiwanie informacji zwrotnych w ramach ewaluacji szkoleń w przyjaznej formie ankiety elektronicznej, gdzie nauczyciele będą mogli zgłaszać swoje opinie i sugestie, co pozwoli nam na dalsze prace nad doskonaleniem narzędzi i jakości szkoleń.

Katarzyna Gęba

– specjalista ds. organizowania doskonalenia zawodowego nauczycieli

Wspomaganie szkół i placówek oświatowych

W obowiązujących od 1 stycznia 2016 r. nowych przepisach dotyczących doskonalenia zawodowego nauczycieli wprowadzono takie formy realizacji działań rozwojowych, jak wspomaganie pracy szkół i placówek oraz sieci współpracy i samokształcenia. Od tego roku również jednym z obowiązkowych zadań publicznych placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych i bibliotek pedagogicznych stało się organizowanie i prowadzenie wspomaganie szkół oraz placówek oświatowych w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.

Kilka lat wcześniej rozpoczęto realizację działań służących przygotowaniu polskiego systemu oświaty do wprowadzenia nowych form wsparcia. Ośrodek Rozwoju Edukacji w ramach projektu „System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganie szkół” opracował zasady nowego modelu, obejmującego dwie wzajemnie uzupełniające się ścieżki rozwoju:

- a. kompleksowe wsparcie – adresowane do poszczególnych organizacji, składające się z diagnozy potrzeb, planowania działań, wdrażania zmian i oceny efektów, realizowane przy wsparciu zewnętrznego specjalisty;
- b. przedmiotowe oraz tematyczne sieci współpracy – wspomagające pracę dyrektorów i nauczycieli z różnych szkół oraz placówek, koordynowane przez zewnętrznego specjalistę.

Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku również ma już kilkuletnie doświadczenie w realizacji przedsięwzięć wpisujących się w ideę kompleksowego wspomaganie pracy szkoły. Ten obszar działalności naszej placówki charakteryzuje się szczególnie da-

leko posuniętą indywidualizacją, ponieważ istotą realizacji procesów rozwojowych jest dostosowywanie formuły działań do aktualnych potrzeb odbiorców. Wykorzystujemy ogólne założenia modelu wypracowanego przez ORE, opartego na koncepcji szkoły jako organizacji uczącej się, uzupełniamy go o wnioski z własnych doświadczeń, jednak ostateczne rozwiązania zawsze wypracowujemy wspólnie z podmiotami objętymi wspomaganie.

W niektórych przypadkach z wnioskiem o objęcie wsparciem przez naszą placówkę występowały pojedyncze szkoły, w innych sytuacjach podjęcie działań rozwojowych inicjowały organy prowadzące – jednostki samorządu terytorialnego. Proces wsparcia zwykle obejmował 1 rok szkolny, ale odpowiadaliśmy też na potrzeby współpracy kilkumiesięcznej czy dwuletniej. Wspomaganie zwykle dotyczyło całej organizacji, zdarzało nam się jednak realizować również procesy rozwojowe adresowane do grupy nauczycieli z danej szkoły. Mieliśmy okazję pracować w różnych rejonach naszego województwa, w większych i mniejszych

Etapy kompleksowego wsparcia:

1. **Diagnoza** potrzeb rozwojowych szkoły / placówki, określenie obszaru i celu działań
2. **Planowanie** działań, opracowanie harmonogramu aktywności na okres objęty wsparciem
3. **Realizacja** działań rozwojowych, wdrażanie trwałych zmian jakościowych w pracy szkoły / placówki
4. **Ewaluacja** zrealizowanych działań, ocena osiągniętych efektów, sformułowanie wniosków i rekomendacji do dalszej pracy.

miejsowościach, na wszystkich etapach edukacyjnych – od szkoły podstawowej po policealną, w kształceniu ogólnym (w tym specjalnym) oraz zawodowym, w szkołach i placówkach oświatowych. Pracownicy Centrum koordynujący procesowe wsparcie stale rozwijają swój warsztat pracy, m.in. poprzez udział w wewnętrznych superwizjach.

Ewaluacja procesów rozwojowych pokazuje ogromny potencjał tego sposobu wspierania pracy szkół i placówek. Jednak jest to wymagająca forma doskonalenia – najczęściej główna część pracy odbywa się tu nie na poziomie wiedzy czy nawet umiejętności, ale postaw uczestników procesu. Realizacja wspomaganie wymaga czasu, zaangażowania ze strony wszystkich podmiotów, warunków sprzyjających pogłębionej refleksji oraz możliwości testowania nowych rozwiązań w bezpiecznej atmosferze, a o to wszystko często bardzo trudno w realiach funkcjonowania oświaty w naszym kraju.

Małgorzata Bukowska-Ulatowska

– konsultant CEN ds. diagnoz i analiz oraz edukacji języków obcych

Sieci współpracy i samokształcenia

Sieci współpracy od wielu lat z powodzeniem funkcjonują w wielu obszarach życia społecznego i gospodarczego.

Od 1 stycznia 2016 r., zgodnie z przepisami dotyczącymi doskonalenia zawodowego nauczycieli, obowiązują jako forma wsparcia działań rozwojowych realizowanych przez placówki doskonalenia nauczycieli.

Sieć współpracy i samokształcenia jest międzyszkolnym zespołem nauczycieli lub dyrektorów współpracujących ze sobą w ramach wybranego zagadnienia, zgodnie z określonymi przez uczestników potrzebami i oczekiwaniami.

Sieci mogą mieć charakter:

- przedmiotowy (np. sieć matematyków, polonistów, pedagogów, dyrektorów szkół),
- problemowy (np. sieć nauczycieli pracujących z uczniem zdolnym, sieć nauczycieli wykorzystujących TIK w pracy, sieć nauczycieli w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej).

Sieć jest formą aktywności opartą na partnerstwie oraz wzajemności. Tworzy warunki sprzyjające wymianie wiedzy, doświadczeń i opinii. Sprzyja poszerzeniu kompetencji indywidualnej jej uczestników.

Sieć jest doskonałą okazją do kontaktu z osobami, które mierzą się z podobnymi wyzwaniami zawodowymi, a dzięki współpracy i zaangażowaniu grupy daje spojrzenie na trudności z różnych perspektyw i sprzyja wypracowywaniu najlepszych rozwiązań.

W Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku od kilku lat funkcjonują sieci, każdorazowo w oparciu o plan pracy przygotowany przez koordynatora z uwzględnieniem potrzeb jej uczestników.

W jaki sposób powstają sieci koordynowane przez Centrum?

- z inicjatywy Centrum Edukacji Nauczycieli – w ramach proponowanej oferty szkoleniowej na dany rok szkolny;
- z inicjatywy nauczycieli lub dyrektorów zainteresowanych doskonaleniem pracy w wybranym obszarze,
- z inicjatywy organu prowadzącego jako forma wsparcia nauczycieli i dyrektorów w podnoszeniu jakości edukacji prowadzonych szkół i placówek.

Członkowie sieci mogą korzystać z własnych doświadczeń oraz pomocy zewnętrznych ekspertów (np. w formie szkoleń), pracując przy wsparciu koordynatora. Spotykają się kilka razy w roku szkolnym na terenie macierzystego powiatu lub w Centrum, aby wspólnie rozwiązywać problemy, dzielić się pomysłami i wdrażanymi rozwiązaniami

Fot. B. Symbor

Pomorska Sieć Nauczycieli Bibliotekarzy

pedagogicznymi. Do wsparcia pracy sieci może być wykorzystywana platforma internetowa, m.in. jako forum wymiany doświadczeń.

Od lat Centrum angażuje się w realizację zadań, w tym koordynowanie sieci współpracy i samokształcenia, finansowanych ze środków unijnych. W ogólnopolskim pilotażu, w ramach Działania 3.5. Kompleksowe wspomaganie rozwoju szkół Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, Centrum brało udział w realizacji projektu partnerskiego pt. „Efektywne doskonalenie nauczycieli drogą do sukcesu ucznia”. Celem głównym projektu była poprawa funkcjonowania doskonalenia nauczycieli w powiecie nowodworskim poprzez kompleksowe wsparcie wybranych szkół i przedszkoli, spójnie z ich potrzebami do końca 2014 roku. Centrum odpowiadało w projekcie za funkcjonowanie pięciu lokalnych sieci współpracy i samokształcenia:

- Pozapedagogiczne obowiązki dyrektora szkoły
- Jak dobrze uczyć matematyki na poziomie drugiego etapu edukacyjnego

Sieci koordynowane i prowadzone przez Centrum od roku 2012:

- Międzypowiatowa sieć pedagogów i psychologów
- Międzypowiatowa sieć współpracy i samokształcenia nauczycieli przedmiotów zawodowych – branża turystyka, sport i rekreacja
- Pomorska Sieć Dyrektorów Liderów Edukacji (PALE 2020)
- Pomorska sieć koordynatorów sieci dyrektorów (14 sieci w woj. pomorskim)
- Pomorska Sieć Nauczycieli Bibliotekarzy
- Pomorska sieć nauczycieli doradców edukacyjno-zawodowych
- Pomorska sieć nauczycieli edukacji regionalnej i europejskiej
- Sieć dyrektorów poradni psychologiczno-pedagogicznych województwa pomorskiego
- Sieć nauczycieli edukacji artystycznej i kulturalnej
- Sieć nauczycieli języka niemieckiego
- Sieć nauczycieli wychowania komunikacyjnego powiatu kościerskiego
- Sieć nauczycieli wychowawców świetlic szkolnych
- Sieć pedagogów i psychologów (Kwidzyn)
- Sieć pedagogów i psychologów (Nowy Dwór Gdański)
- Sieć pedagogów i psychologów (Puck)
- Sieć współpracy i samokształcenia doradców edukacyjno-zawodowych szkół zawodowych powiatu nowodworskiego
- Sieć współpracy i samokształcenia dyrektorów szkół i placówek powiatu nowodworskiego
- Sieć współpracy i samokształcenia KRET – Kreatywny Rozwój Edukacji Twórczej
- Sieć współpracy i samokształcenia opiekunów pedagogiczno-metodycznych
- Wojewódzka sieć współpracy i samokształcenia nauczycieli języka angielskiego.

- Praca z nowoczesnymi technologiami TIK – bezpieczny Internet
- Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w szkole i przedszkolu
- Przygotowanie ucznia do podjęcia decyzji w wyborze szkoły i zawodu. Koordynatorzy sieci wskazali na wiele korzyści wynikających z udziału w tej formie doskonalenia:
 - system doskonalenia był blisko szkoły (spotkania odbywały się w szkołach, z których pochodzili uczestnicy, w niektórych sieciach każde spotkanie miało miejsce w innej placówce),
 - szkolenia przygotowane zostały profesjonalnie pod potrzeby uczestników (szczegółowo doprecyzowana została problematyka w trakcie diagnozy wstępnej i pogłębionej),
 - uczestnicy nabywali nowe umiejętności i wiedzę w trakcie spotkań stacjonarnych oraz na platformie e-learningowej,
 - uczestnicy dzielili się doświadczeniem (nauczyciele i dyrektorzy o różnym stażu),
 - wymieniano „dobre praktyki” (podczas spotkań stacjonarnych),

- zespołowo poszukiwano sposobów radzenia sobie z problemami/wyzwaniami,
- uczestnicy nawiązali, bądź pogłębiali kontakty w celu podjęcia/kontynuacji współpracy.

Sieci współpracy i samokształcenia są elementem zmodyfikowanego systemu doskonalenia i wspomaganego rozwoju szkół, które zyskują na popularności w ostatnich latach, m. in. dzięki nowym możliwościom, które daje rozwój nowoczesnych technologii.

Sieci, rozumiane jako platforma wzajemnego wsparcia, w obliczu niestających się pojawiających się wyzwań, szansa na bieżący kontakt oraz na poszerzenie perspektywy, z jakiej patrzy się na własną klasę, szkołę, środowisko, mogą okazać się niezwykle istotne.

Centrum, korzystając z bogatych doświadczeń, zaprasza więc nauczycieli i dyrektorów z województwa pomorskiego do współpracy i udziału w sieciach już istniejących oraz tych, które mogą powstać w przyszłości z Państwa inicjatywy.

Justyna Konkel

– specjalista ds. organizowania doskonalenia

Mając doświadczenie w realizacji sieci współpracy i samokształcenia w ramach ogólnopolskiego pilotażu, finansowanego ze środków EFS, Centrum kontynuuje działania w podobnym zakresie w ramach przedsięwzięcia strategicznego „Zdolni z Pomorza”:

Sieć współpracy i samokształcenia psychologów i pedagogów
 Sieć współpracy i samokształcenia nauczycieli matematyki
 Sieć współpracy i samokształcenia w obszarze kompetencji społecznych
 Sieć współpracy i samokształcenia nauczycieli chemii
 Sieć współpracy i samokształcenia nauczycieli biologii
 Sieć współpracy i samokształcenia nauczycieli fizyki
 Sieć współpracy i samokształcenia nauczycieli informatyki.

Pomorska Akademia Liderów Edukacji 2020

Pomorska Akademia Liderów Edukacji 2020 to przedsięwzięcie cykliczne, odbywające się w ramach systemowego wsparcia dyrektorów i nauczycieli szkół oraz placówek województwa pomorskiego. Misją Akademii jest doskonalenie i profesjonalizacja kompetencji uczestników, którzy poprzez swoje zaangażowanie będą inicjować w przestrzeni lokalnej i regionalnej przedsięwzięcia sprzyjające innowacji w systemie edukacyjnym Pomorza i działania na rzecz wysokiego poziomu pomorskiej edukacji.

Akademia została zaprojektowana jako kontynuacja realizowanego od września 2012 r. w Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku „Wojewódzkiego Programu Wsparcia Dyrektorów Szkół i Placówek w Zakresie Zarządzania Oświatą”. Była działaniem nakierowanym na realizację celów SRWP 2020; w szczególności Regionalnego Programu Strategicznego Aktywni Pomorzanie. Cel szczegółowy: 3. Efektywny system edukacji Priorytet 3.1. Edukacja dla rozwoju i zatrudnienia, Działanie 3.1.2. Fundamenty edukacji.

I edycja miała miejsce w roku szkolnym 2013/2014 i zaproszono do Programu 23 dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych, II edycja odbyła się w roku szkolnym 2015/2016 i wzięło w niej udział 25 dyrektorów szkół podstawowych i gimnazjalnych z terenu województwa pomorskiego. Każdy z uczestników wzięł udział w 40. godzinnych zajęciach stacjonarnych z udziałem ekspertów oraz 20 godzinach pracy własnej, forum dyskusyjnym na tematy dotyczące ważnych problemów edukacyjnych z udziałem zaproszonych ekspertów

we współpracy z Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku.

Po zakończeniu tego przedsięwzięcia część dyrektorów powołało Sieci współpracy i samokształcenia na swoim terenie, które stanowią ważne forum dyskusyjne, inspirujące do działania na rzecz wysokiego poziomu edukacji danej społeczności. Dyrektorzy wspierają się wzajemnie, współpracują, dokonują diagnozy własnych potrzeb przy wsparciu ekspertów w celu pogłębienia

Pomorska Akademia Liderów Edukacji 2020

Głównym celem programu było doskonalenie kompetencji uczestników w zakresie efektywnego zarządzania sobą, relacjami, współpracy z administracją samorządową w kontekście inicjowania debat i poszukiwania rozwiązań sprzyjających wzmocnieniu środowiska szkolnego, lokalnego, regionalnego w procesie uczenia się. Ponadto m.in. inspirowanie działań na rzecz osiągnięcia wysokiej jakości poziomu edukacji danej społeczności lokalnej.

swojej wiedzy i umiejętności. Ta forma doskonalenia cieszy się dużym powodzeniem. W roku szkolnym 2016/2017 uczestniczyło w niej aktywnie 628 dyrektorów w 16 Sieciach dyrektorskich.

III edycja Pomorskiej Akademii Liderów Edukacji 2020 była dedykowana nauczycielom matematyki II etapu edukacyjnego. W szkoleniu pt. „Kompetencje matematyczne nauczycieli woj. pomorskiego” wzięło udział 23 nauczycieli matematyki.

Zdjęcie grupowe II edycji PALE

Fot. B. Kwaśniewska

Fot. B. Kwaśniewska

Zdjęcie z zakończenia III edycji PALE

O wybraniu takiej grupy nauczycieli zdecydowało wiele czynników. Najważniejsze z nich to:

- wnioski płynące z dotychczasowych projektów badawczych IBE, które mówiły, że wśród stosowanych przez nauczycieli matematyki metod pracy przeważają te, które polegają na przekazywaniu wiadomości matematycznych przy biernym uczestnictwie uczniów; ponadto nauczycielom brak praktycznych umiejętności dydaktycznych, mają problem z właściwą organizacją pracy zespołowej na lekcjach, a same lekcje prowadzone są schematycznie, w wyjątkowo jednorodny sposób; cele ogólne kształcenia matematycznego są ignorowane, nie są dyrektywą dla stylu pracy nauczyciela ani realizowanych

przez niego metod pracy (etap I i II)

- wnioski z IV Seminarium „Bez matematyki kariery nie zrobisz”, dotyczące rozwijania zainteresowania matematyką – zarówno uczniowie, studenci, jak i kadra akademicka i nauczyciele postulowali o uatrakcyjnienie lekcji matematyki, lepsze przygotowanie nauczycieli, ciekawe przedstawienie matematyki
- świadomość, że dobre przygotowanie metodyczno-merytoryczne nauczycieli matematyki do prowadzenia zajęć to podstawa opanowania umiejętności matematycznych uczniów
- potrzeba kontynuacji działań zapoczątkowanych w ramach roku Matematyki na Pomorzu.

Celem III edycji było przede wszystkim podniesienie kompetencji merytoryczno-metodycznych w zakresie kształcenia matematycznego oraz doskonalenie wybranych nauczycieli matematyki na liderów powiatowych dla II etapu edukacyjnego.

Dzięki koncepcji pracy liderów, będą kontynuowane m.in. działania lokalne i regionalne zapoczątkowane w ramach Roku Matematyki. Stworzą oni ponadto regionalną sieć współpracy i samokształcenia Liderów Matematyki PALE, która czuwać będzie nad podejmowaniem spójnych działań, zapewniających jakość i nowoczesność nauczania opartego na najnowszych badaniach naukowych i edukacyjnych.

W roku 2018 planujemy uruchomić IV edycję PALE 2020 dla nauczycieli języka polskiego w nowej szkole podstawowej, a w 2019 PALE 2020 V edycję dla dyrektorów szkół podstawowych.

Serdecznie zapraszamy!

Ewa Furche

– wicedyrektor CEN, pomysłodawczyni Pomorskiej Akademii Liderów Edukacji 2020

Krystyna Żelich-Tarczyńska

– specjalista ds. organizowania doskonalenia i koordynator Pomorskich Sieti Dyrektorów – koordynator I i II edycji PALE

Urszula Kornas-Krzyżkowska

– konsultant ds. nauczania kreatywnego oraz edukacji matematycznej IV etapu – koordynator III edycji PALE

Zdolni z Pomorza

Program „Zdolni z Pomorza”, jest kontynuacją działań zapoczątkowanych projektem „Pomorskie – dobry kurs na edukację”. Jego celem było wspieranie uczniów o szczególnych predyspozycjach w zakresie matematyki, fizyki i informatyki i wykorzystywanie wypracowanych rozwiązań. Działania w programie zostały poszerzone o nauki przyrodnicze oraz humanistyczne.

Celem programu Zdolni z Pomorza jest wsparcie nauczycieli, którzy podejmują działania na rzecz uczniów wybitnie zdolnych poprzez skierowaną do nich specjalną ofertę szkoleniową, a dzięki temu wspomaganie uczniów województwa pomorskiego, posiadających szczególne uzdolnienia, poprzez zapewnienie im możliwości wszechstronnego rozwoju, wykształcenie w nich umiejętności prezentowania własnych osiągnięć oraz dostrzeżenia swojej własnej wartości.

Od września 2013 r. do czerwca 2017 r. w ramach programu odbyły się m.in. 3 obozy naukowe dla uczniów i nauczycieli. Przeprowadzono 3 konferencje: „Kreatywność w szkolnej ławce. Praktycy praktykom”, „Kreatywność na wyciągnięcie ręki”, „Od twórczości do mądrości”, 59 warsztatów dla nauczycieli z zakresu pracy z uczniem zdolnym oraz rozwijania kreatywności, przeprowadzono 3 Konkursy Projektów oraz 2 ligi zadaniowe.

Na mocy porozumienia z Pomorską Specjalną Strefą Ekonomiczną Sp. z o.o., uczniowie z LCNK mogli wziąć udział w cyklu warsztatów w Gdańskim Parku

Naukowo-Technologicznym w ramach projektu „Pomorski Biznes dla Zdolnych”.

Dzięki porozumieniu z Grupą S.A. LOTOS z siedzibą w Gdańsku możliwa była realizacja obozów naukowych dla najzdolniejszych uczniów i nauczycieli. Współpraca z pomorskimi szkołami wyższymi, takimi jak Politechnika Gdańska, Uniwersytet Gdański, Akademia Pomorska w Słupsku oraz Polsko-Japońska Akademia Technik Komputerowych, pozwoliła na uczestnictwo uczniów w organizowanych przez nie spotkaniach akademickich oraz otoczenie opieką mentorską najwybitniejszych uczniów.

Obecnie, pomimo braku już finansowanego wsparcia środków unijnych, program jest kontynuowany. Planuje się, poza dotychczasowymi działaniami, pikniki naukowe oraz weekendy z nauką, dzięki sponsorowi Grupie S.A. LOTOS.

Urszula Kornas-Krzyżkowska

– konsultant ds. nauczania kreatywnego oraz edukacji matematycznej IV etapu
– koordynator programu

Program był realizowany poprzez następujące działania:

- organizowanie i przeprowadzanie rekrutacji uczniów (w oparciu o narzędzia otrzymane z Regionalnego Centrum Nauczania Kreatywnego) do zespołów,
- diagnozowanie potrzeb w zakresie wspierania rozwoju ucznia uzdolnionego,
- prowadzenie powiatowej bazy uzdolnionych uczniów i kreatywnych nauczycieli,
- tworzenie warunków do wymiany doświadczeń i współpracy pomiędzy nauczycielami, uzdolnionymi, uczniami i ich rodzicami,
- współdziałanie z Regionalnym Centrum Nauczania Kreatywnego w zakresie szkoleń nauczycieli, ich udziału w warsztatach doskonalących pracę z uczniem uzdolnionym, korzystania z platformy, wyjazdów na uczelnie,
- organizowanie atrakcyjnych form edukacyjnych poza siedzibą Lokalnych Centrów Nauczania Kreatywnego (LCNK),
- współpracę z wykładowcami, ludźmi nauki (wykłady, projekty),
- gromadzenie, poszerzanie i upowszechnianie bazy materiałów dydaktycznych zamieszczanych na portalu,
- wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla rodziców i uczniów oraz nauczycieli prowadzone we współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
- współpracę ze szkołami i innymi LCNK oraz instytucjami około edukacyjnymi,
- współpracę z Radą Programową LCNK i samorządem lokalnym.

Wojewódzkie Konkursy Przedmiotowe

Wojewódzkie konkursy przedmiotowe to przedsięwzięcie ogólnopolskie, o długoletniej tradycji, odbywające się rokrocznie w całym kraju. W poszczególnych województwach konkursy organizowane są przez Kuratorów Oświaty. W zależności od obowiązującego systemu edukacji adresatami konkursów byli uczniowie szkół podstawowych lub szkół podstawowych i gimnazjów.

Na przestrzeni 65-letniej historii istnienia Centrum, przeprowadzanie konkursów przedmiotowych wielokrotnie było częścią działań placówki. Konkursy te mają strukturę eliminacji trój etapowych (etap szkolny, rejonowy i wojewódzki) prowadzących do wyłonienia grupy finalistów i laureatów. Spośród szerokiej palety konkursów wyróżnia je m.in. masowy udział uczniów i wiążące się z tytułem laureata korzyści. Wśród przywilejów laureata znajduje się m.in. przyjęcie do wybranej szkoły ponadgimnazjalnej (w przypadku uczniów gimnazjum) w pierwszej kolejności.

Skalę tego przedsięwzięcia, a co zatem idzie wyzwanie i wysiłek przed jakim stają organizatorzy danego konkursu, można zobrazować przedstawiając to, co policzalne. Przykładem będzie ostatni rok szkolny

2016/2017, kiedy to Centrum przeprowadzało na zlecenie Pomorskiego Kuratora Oświaty pięć konkursów przedmiotowych.

Każdy z konkursów przedmiotowych ma swoją specyfikę, różnią je zadania, zakres, popularność, liczba laureatów. Ważne jest natomiast to co wspólne – każdy z nich jest rezultatem pracy rzeszy osób. Wojewódzkie komisje konkursowe liczą po siedmiu członków, jednak, już na etapie komisji rejonowych w każdym z konkursów bezpośrednio zaangażowanych jest kilkudziesięciu nauczycieli. Na etapie szkolnym liczba zaangażowanych nauczycieli i dyrektorów równa się co najmniej liczbie zgłoszonych do udziału szkół. Praca komisji szkolnych, rejonowych i wojewódzkich to nie tylko sprawdzanie prac

Cele konkursów zapisano w ich ramowych regulaminach. „Celem konkursów jest: rozwijanie uzdolnień i zainteresowań uczniów szkół podstawowych i gimnazjów, rozwijanie zdolności stosowania zdobytej wiedzy w praktycznym działaniu, tworzenie płaszczyzny pozytywnej i twórczej rywalizacji uczniów i ich szkół, promowanie nauczycieli i szkół wspierających uzdolnienia uczniów.”

uczniów, ale wysiłek organizacyjny związany ze sprawnym przeprowadzeniem konkursu i bezkolizyjnym wpleceniem eliminacji w normalną pracę szkoły. Podczas etapu rejonowego poszczególne szkoły – gospodarze goszczą niejednokrotnie ponad 100 uczniów wraz ze swoimi nauczycielami i rodzicami.

Najważniejsze pozostaje jednak to, czego nie pokazują liczby. Udział uczniów w konkursach wiąże się także z wspierającą ich wysiłki i ambicje pracą nauczycieli w ich macierzystych szkołach. Ma ona często charakter wielomiesięcznej, systematycznej pracy. W obszarze tego co ważne a niepoliczalne, znajdują się emocje towarzyszące uczniom, rodzicom, nauczycielom i członkom komisji konkursowych, przeczytane książki, czasopisma, godziny spędzone na przygotowaniu do konkursu, uśmiech i łzy. To największy kapitał zysków, które pozostaną na wiele lat z uczestnikami, nauczycielami, rodzicami i organizatorami konkursów.

Magdalena Urbaś

konsultant ds. diagnoz i analiz
oraz biologii i przyrody
– przewodnicząca Wojewódzkiej Komisji
Konkursowej Konkursu Biologicznego

przedmiot	etap konkursu, liczba uczestniczących uczniów			liczba laureatów
	szkolny	rejonowy	wojewódzki	
biologia	3224	371	202	43
chemia	2195	453	97	36
j. polski szkoła podstawowa	8824	898	198	24
j. polski gimnazjum	4089	487	85	22
matematyka	5020	93	46	25
łącznie	23352	2302	628	150

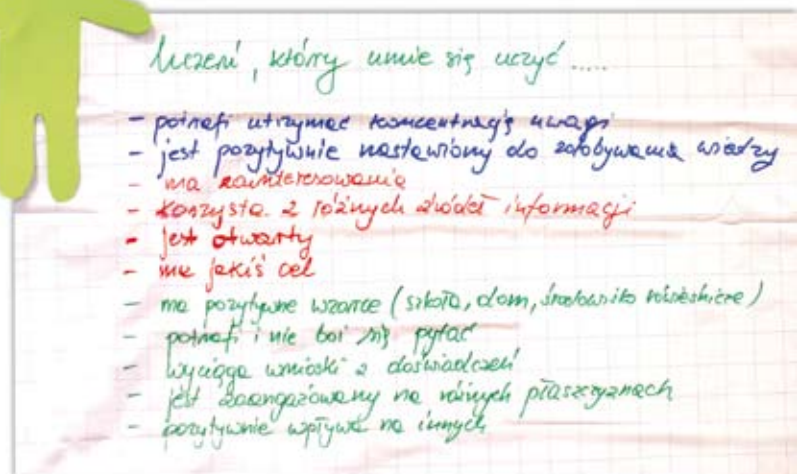
Szkolenia w ramach Wojewódzkich Zadań Edukacyjnych Pomorskiego Kuratora Oświaty

W latach 2012-2016, wzorem lat wcześniejszych, Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku realizowało konferencje, kursy doskonalące i warsztaty w ramach Wojewódzkich Zadań Edukacyjnych Pomorskiego Kuratora Oświaty.

Były to formy doskonalenia zawodowego adresowane do dyrektorów i nauczycieli różnych etapów edukacyjnych oraz typów szkół, w większości odbywające się w kilku lokalizacjach na terenie województwa pomorskiego. Podczas form doskonalenia prowadzonych w ramach Wojewódzkich Zadań Edukacyjnych są realizowane szczegółowe cele kształcenia odnoszące się do poszczególnych obszarów tematycznych. Oprócz tego, każde szkolenie rozwija u uczestników umiejętności praktycznego zastosowania zdobytej wiedzy, planowania własnego rozwoju oraz samokształcenia, a także kompetencje interpersonalne. Szczegółowe zestawienie szkoleń, a także wybór wypowiedzi uczestników, materiałów wypracowanych podczas zajęć warsztatowych oraz zdjęć ze spotkań stacjonarnych prezentujemy na kolejnych stronach „CENnych Praktyk”.

Na jesień 2017 r. zaplanowano realizację trzech kolejnych form doskonalenia w ramach Wojewódzkich Zadań Edukacyjnych Pomorskiego Kuratora Oświaty. Będą to następujące tematy: „Rozwijanie umiejętności czytelniczych uczniów oraz rozumienia tekstu czy-

tanego”, „Podstawa programowa jako fundament planowania dydaktycznego. Tworzenie programów nauczania i ich monitorowanie”, a także „Wdrożenie i realizacja nowych podstaw programowych kształcenia w zawodach”. Szczegółowe informacje oraz formularze rejestracyjne zostaną opublikowane na stronie internetowej www.cen.gda.pl. Zapraszamy do udziału!

Przykładowe materiały wypracowane przez uczestników kursu „Jak kształtować postawy świadomego uczenia się uczniów? Uczymy uczenia się”

Z wypowiedzi uczestników kursu „Jak kształtować postawy świadomego uczenia się uczniów? Uczymy uczenia się”:

Kurs, w którym wzięłam udział, kolejny raz uświadomił mi, jak bardzo ważne dla efektów uczenia są relacje, które nawiązujemy z uczniami, jak wiele zależy od naszej inwencji i zaangażowania.

Szkolenie pozwoliło mi spojrzeć na problem uczenia się bardziej wszechstronnie, wieloaspektowo. Postanowiłam w swojej pracy dydaktycznej wesprzeć uczniów w znalezieniu efektywnych strategii uczenia się oraz zwiększyć świadomość rodziców i ich roli w procesie uczenia się.

Szkolenie bardzo mi się przyda. Na pewno wykorzystam na lekcjach techniki samooceny (światła drogowe, buźki, kciuki), metodę lapbooka, zaaranżuję inaczej salę lekcyjną, będę starała się przekazywać uczniom informację zwrotną wykorzystując model SPINKI oraz przekazać rodzicom moich uczniów wskazówki dotyczące uczenia się ucznia w domu. Szkolenie utrwaliło mnie w przekonaniu, że niezwykle ważna jest atrakcyjność zajęć, aby lepiej zmotywować uczniów do nauki.

Warsztaty „Uczymy uczenia się” wypozażyły mnie w bardzo cenną wiedzę i przydatne w dalszej pracy materiały. Dla mnie szczególnie cenna jest wiedza z neurodydaktyki. Postaram się w pełni świadomie tak postępować, aby w mózgach moich uczniów powstawał koktajl energetyczno-motywacyjny, by byli chętni do wysiłku i zaangażowani w proces uczenia się.

2016 r.

tytuł/temat szkolenia:	Jak kształtować postawy świadomego uczenia się uczniów? Uczymy uczenia się
forma doskonalenia:	kurs doskonalący
kierownik szkolenia:	Małgorzata Bukowska-Ulatowska
liczba grup:	5
lokalizacje:	Gdańsk (x2), Czersk, Bytów, Kmiecin
liczba uczestników:	96

tytuł/temat szkolenia:	Jak wspierać i rozwijać pasje uczniów i przygotować ich do kariery zawodowej
forma doskonalenia:	kurs doskonalący
kierownik szkolenia:	Urszula Kornas-Krzyżkowska
liczba grup:	5
lokalizacje:	Słupsk, Gdańsk, Dziemiany, Sztum, Kartuzy
liczba uczestników:	70

tytuł/temat szkolenia:	IPET bez tajemnic. Opracowanie indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego dla ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego
forma doskonalenia:	warsztat
kierownik szkolenia:	Jolanta Szulga
liczba grup:	6
lokalizacje:	Żukowo, Gniew, Gdańsk, Sztum, Nowy Dwór Gdański, Gdynia
liczba uczestników:	81

tytuł/temat szkolenia:	Trudności emocjonalne dzieci i młodzieży (depresja, autoagresja)
forma doskonalenia:	kurs doskonalący
kierownik szkolenia:	Marzena Kozłowska
liczba grup:	5
lokalizacje:	Chojnice, Gdańsk, Nowy Dwór Gdański, Leśniewo, Kartuzy
liczba uczestników:	100

tytuł/temat szkolenia:	Jak rozwijać u uczniów umiejętność czytania i odbioru tekstów kultury?
forma doskonalenia:	kurs doskonalący
kierownik szkolenia:	Dominika Ringwelska

tytuł/temat szkolenia:	Jak rozwijać u uczniów umiejętność czytania i odbioru tekstów kultury?
liczba grup:	4
lokalizacje:	Gdańsk (x2), Kartuzy (x2)
liczba uczestników:	90

tytuł/temat szkolenia:	Jak uczyć zgodnie z zasadami neurodydaktyki
forma doskonalenia:	kurs doskonalący
kierownik szkolenia:	Magdalena Urbaś
liczba grup:	5
lokalizacje:	Chojnice, Mrzeżino, Brzeżno Wielkie, Gdańsk, Nowy Dwór Gd.
liczba uczestników:	89

2015 r.

tytuł/temat szkolenia:	Sztuka motywacji – motywowanie jako stały element rozwoju nauczyciela i ucznia
forma doskonalenia:	kurs doskonalący
kierownik szkolenia:	Małgorzata Bukowska-Ulatowska
liczba grup:	5
Lokalizacje:	Bytów, Brusy, Gdańsk (x2), Pelplin
liczba uczestników:	92

tytuł/temat szkolenia:	Analiza i wykorzystywanie wyników egzaminów zewnętrznych w podnoszeniu efektywności nauczania
forma doskonalenia:	kurs doskonalący
kierownik szkolenia:	Magdalena Urbaś
liczba grup:	4
lokalizacje:	Swarożyn, Chojnice, Bytów, Gdańsk
liczba uczestników:	74

tytuł/temat szkolenia:	Profilaktyka przemocy i agresji oraz promowanie zdrowego stylu życia w ramach programu „Bezpieczna i przyjazna szkoła”
forma doskonalenia:	konferencja
kierownik szkolenia:	Marzena Kozłowska
liczba grup:	1
lokalizacje:	Gdańsk
liczba uczestników:	151

Z wypowiedzi uczestników kursu „Trudności emocjonalne dzieci i młodzieży (depresja, autoagresja)”:

Co wynoszę z kursu? Na pewno poczucie, jak istotna jest ukierunkowana, świadoma obserwacja uczniów, ich gestów, spojrzenia, zmian w zachowaniu. Poza tym, podoba mi się akcentowany wielokrotnie motyw pracy zespołowej nauczycieli i specjalistów w szkole.

To było jedno z lepszych szkoleń, w jakich uczestniczyłam. Nie czułam się przytłoczona po tych dwóch dniach – czułam zadowolenie, że nie zmarnowałam tego czasu, że poznałam ludzi mądrych, którzy chcą pracować z uczniem, pomagać mu i dawać wsparcie. Dodatkowo spojrzalam na wiele obszarów problemowych z zupełnie innej perspektywy i jest to dla mnie bardzo cenne.

Dołączam się do podziękowań za konstruktywne porady i miłą atmosferę. Takie szkolenia przypominają, jak bardzo trzeba być uważnym, wnikliwym i delikatnym w sferze emocji dzieci, jak wiele jest do zrobienia i jak często, przynajmniej na początku, jesteśmy jedynymi dorosłymi z najbliższego otoczenia, którzy mogą być wsparciem dla ucznia.

Konkretne i rzeczowe szkolenie na temat trudnych przypadków, z jakimi coraz częściej dane jest nam się zmierzyć w szkolnej społeczności. Wiele cennych rad, ciekawie prowadzona analiza konkretnych przypadków.

Z wypowiedzi uczestników kursu „Jak uczyć zgodnie z zasadami neurodydaktyki”:

Podczas czytania artykułów poświęconych neurodydaktyce i słuchania wykładów na ten temat pojawia się sporo refleksji. Jedna myśl nie opuszcza mnie przez cały czas: każdy miał w swoim życiu nauczyciela, którego wspomina do tej pory. Myślę, że ci nauczyciele, nie znając zasad neurodydaktyki, potrafili w wyjątkowy sposób przeprowadzić nas przez meandry zdobywania wiedzy. Dzisiaj dysponujemy dodatkową wiedzą z zakresu neurodydaktyki, ale nie sądzę, żeby wszyscy nauczyciele chcieli z niej skorzystać. Po prostu nauczycielem jest się z powołania, czy to z zasadami neurodydaktyki, czy bez nich.

Marzy mi się szkoła, gdzie uczeń będzie zdobywał wiedzę z ciekawości, a nie z obowiązku. Próbuję organizować zajęcia w sposób twórczy bez książki i ćwiczeń, ale spotykam się z oporem rodziców, którzy są przyzwyczajeni do zapisów w zeszytach i ćwiczeniach.

Mnie osobiście najbardziej interesowały wszystkie materiały dotyczące stresu w szkole. Pracuję w szkole od kilku lat i widzę, jak z każdym rokiem ten stres narasta. Materiały zaprezentowane na platformie dają możliwość szerszego spojrzenia na problemy pojawiające się w dzisiejszej szkole. Bardzo mądre rady, które zastosowane w życiu codziennym potrafią wiele pomóc, dodają pewności siebie.

Fot. D. Ringwelska

Podczas zajęć stacjonarnych na kursie „Jak rozwijać u uczniów umiejętność czytania i odbioru tekstów kultury?”

2013 r.

tytuł/temat szkolenia:	Nauczanie skuteczne ciekawe i twórcze (nowoczesne formy i środki dydaktyczne w praktyce szkolnej)
forma doskonalenia:	kurs doskonalący
kierownik szkolenia:	Ewa Tuz
liczba grup:	5
liczba uczestników:	130

2012 r.

tytuł/temat szkolenia:	Wspieranie rozwoju zainteresowań i pasji ucznia zdolnego
forma doskonalenia:	kurs doskonalący
kierownik szkolenia:	Ewa Tuz
liczba grup:	5
liczba uczestników:	146

Małgorzata Bukowska-Ulatowska

– nauczyciel konsultant CEN ds. diagnoz i analiz oraz edukacji języków obcych

Kontakty międzynarodowe

W dniach 1-5 października 2012 r. Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku koordynowało międzynarodową wizytę studyjną pt. „Edukacja dla przyszłości – rozwijanie autonomii w edukacji formalnej”, realizowaną w ramach działania międzysektorowego w programie „Uczenie się przez całe życie”.

W spotkaniu uczestniczyło 11 przedstawicieli 9 państw europejskich: Holandii, Niemiec, Włoch, Cypru, Szwecji, Wielkiej Brytanii, Grecji, Czech i Bułgarii. Były to osoby odpowiedzialne za kształtowanie polityki oświatowej na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym. Zakres merytoryczny wizyty obejmował edukację ogólną oraz kształcenie i doskonalenie zawodowe. Głównym celem spotkania była wymiana doświadczeń i opinii dotyczących tematyki będącej przedmiotem projektu w międzynarodowym gronie ekspertów, popularyzacja przykładów dobrych praktyk w zakresie rozwijania autonomii w systemie edukacji formalnej, a także nawiązanie przez beneficjentów kontaktów zawodowych na poziomie europejskim.

Od 23 do 25 października 2013 r. dwie przedstawicielki Centrum: Renata Mistrz oraz Małgorzata Bukowska-Ulatowska, uczestniczyły w międzynarodowym seminarium eksperckim „The Ethnocultural Dimensions in Education” w Leeuwarden (Holandia). Spotkanie zostało zorganizowane przez władze oświatowe Kraju Basków, Centrum Badawcze Mercator oraz Akade-

mię Fryzyjską, aby umożliwić wymianę informacji i doświadczeń pomiędzy przedstawicielami kilkunastu państw europejskich, zaprezentować wyniki badań naukowych dot. efektywności kształcenia w środowisku wielojęzycznym, wypracować rekomendacje dot. skutecznych rozwiązań w zakresie włączania elementów kultur społeczności mniejszościowych do systemu oświatowego oraz nawiązać nowe międzynarodowe kontakty zawodowe. Tematyka seminarium obejmowała zagadnienia związane z etnokułturowymi wymiarami edukacji. Prezentowano sytuację w wybranych krajach i regionach Europy, omawiano specyfikę lokalną oraz problemy uniwersalne, a także dzielono się przykładami dobrych praktyk. To niezwykle interesujące i wzbogacające spotkanie pozwoliło nauczycielom konsultantom Centrum lepiej poznać aktualną sytuację oraz praktyczne rozwiązania funkcjonujące w obszarze edukacji językowej i kulturowej w różnych częściach Europy. Aktywny udział nauczycieli konsultantów w seminarium eksperckim, poza własnym doskonaleniem i nawiązaniem nowych kontaktów zawodowych, przy-

Fot. M. Bukowska-Ulatowska

Uczestnicy wizyty studyjnej „Edukacja dla przyszłości – rozwijanie autonomii w edukacji formalnej”

czynił się również do popularyzacji tematyki dot. języka i kultury Kaszub oraz promowania naszego regionu i placówki na arenie międzynarodowej.

15 grudnia 2016 r. gościliśmy w Centrum uczestników wizyty studyjnej z Izraela. Grupa studentów wczesnej edukacji oraz towarzyszący im nauczyciele przyjechali do Polski, aby poznać nasz system oświaty. Uczestnicy wizyty odwiedzili szkoły, uczelnie kształcące przyszłych nauczycieli, instytucje kultury realizujące inicjatywy oświatowe, a także instytucje wspierające pracę szkół w Warszawie oraz na Pomorzu. Spotkanie w naszej placówce było okazją do rozmowy o wyzwaniach edukacyjnych oraz przykładach dobrych praktyk z perspektywy doskonalenia pomorskiej kadry oświatowej. Wizyta studyjna została przygotowana przez izraelską organizację SparkPro, zaangażowaną w budowanie międzynarodowych sieci współpracy w zakresie edukacji oraz promującą dialog międzykulturowy.

Małgorzata Bukowska-Ulatowska

– nauczyciel konsultant CEN
ds. diagnoz i analiz
oraz edukacji języków obcych

Polscy nauczyciele z Wileńszczyzny

Historia „projektu wileńskiego” sięga początku lat dziewięćdziesiątych. Tak wiele osób i instytucji zaangażowanych było w pomyślną jego realizację, że nie sposób wszystkich tu wymienić. Wśród nich są jednak tacy ludzie, jak: Józef Kwiatkowski, Bożena Kisiel, prof. Edward Borowski czy Bogumiła Zagłoba, bez których to blisko trzydziestoletnie przedsięwzięcie pewnie nie miałoby większych szans na powodzenie.

CEN w Gdańsku dokłada również wiele starań, by gwarantować jego wysoką jakość i trwałość. Od niemal początku odbywają się u nas coroczne wizyty studyjne dla dyrektorów i nauczycieli z polskich przedszkoli i szkół na Wileńszczyźnie. Głównym ich celem jest rozwijanie kompetencji metodycznych i psychologiczno-pedagogicznych. Za każdym razem w formie doskonalenia uczestniczy od 30 do 35 osób. Tematyka kursów jest zróżnicowana, w zależności od potrzeb uczestników.

W czerwcu tego roku także gościliśmy nauczycieli z Wileńszczyzny. Zgodnie z ustaleniami zawartymi pomiędzy organizatorami i realizatorami projektu: Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku, Stowarzyszeniem „Macierz Szkolna” i Gminą Miasto Gdańsk 22 czerwca 2017 r. do Gdańska przyjechała 30. osobowa grupa dyrektorów i nauczycieli z polskich przedszkoli i szkół na Litwie, aby uczestniczyć w szkoleniu pt. „Nowoczesne metody pracy nauczyciela i wychowawcy”.

W programie kursu przewidziano elementy stałe, obrzędowe, takie jak: motto na każdy dzień, szyfry, gazetkę

informacyjną, wspólne śpiewanie, zabawy integracyjne, zadania do wykonania na każdy dzień itp. Zajęcia odbywały się w formie wykładów i warsztatów w budynku Centrum Edukacji Nauczycieli, a także poza nim. Zajęcia skonstruowano w taki sposób, aby dyrektorzy przedszkoli i szkół mogli wykorzystać zdobytą wiedzę i kompetencje w codziennej pracy w swoich placówkach.

Poza zajęciami dydaktycznymi, dyrektorzy uczestniczyli także w wieczor-

Tytuły poprzednich kursów:

- Bezpieczny klimat w szkole
- Dyrektor i nauczyciel na miarę XXI wieku
- Dyrektor przedszkola i szkoły liderem
- Ciekawa, inspirująca i skuteczna praca nad rozwojem ucznia

nym klubie dyskusyjnym dotyczącym polskich filmów o tematyce społecznej i psychologicznej i zajęciach superwizyjnych.

W trakcie pobytu odbyło się spotkanie pod hasłem *Wczoraj i dziś* – czyli międzypokoleniowe warsztaty, w których uczestniczyli dyrektorzy i nauczyciele z polskich szkół na Wileńszczyźnie i Wilnianie z Towarzystwa Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej oraz gdańszczanie rodem z Wileńszczyzny. W spo-

Wizyta w siedzibie Rady Miasta Gdańska (2017)

tkaniu brali udział również dyrektorzy i nauczyciele z gdańskich placówek oświatowych, co dawało możliwość wspólnej dyskusji i wymiany poglądów. Warsztaty zakończyły się wspólnymi dyskusjami i śpiewaniem.

W ramach spotkań studyjnych, na zaproszenie Towarzystwa Przyjaciół Wilna i Grodna w Bytowie, a także władz powiatu bytowskiego, nauczyciele uczestniczyli w spotkaniach w kilku placówkach edukacyjnych w powiecie, które stały się świetną okazją do zaprezentowania naszego projektu edukacyjnego. Bezpośredni kontakt wzbogacił wzajemną wymianę doświadczeń i nawiązanie współpracy. Dyrektorzy oraz nauczyciele uczestniczyli również w spotkaniach w placówkach gdańskich i obserwowali zajęcia w przedszkolach oraz szkołach.

Bardzo ważnym elementem niniejszego projektu była promocja miasta Gdańska. W trakcie pobytu, z inicjatywy Przewodniczącego Rady Miasta Gdańska, Pana Bogdana Oleszka, nasi goście złożyli wizytę w siedzibie Rady Miasta Gdańska, podczas której zaprezentowano osiągnięcia miasta z ostatniego roku oraz przekazano gościom materiały o Gdańsku. Uczestniczyli

Tablica pamiątkowa

oni w spacerze po Starówce i poznawali miasto oświetlone wieczorową porą. Nauczyciele zwiedzali Teatr Szekspirowski, Europejskie Centrum Solidarności, Katedrę i Park w Oliwie, Sopot oraz Westerplatte.

Nauczyciele z polskich szkół na Litwie z wdzięcznością mówili o wartości gdańskiego projektu dla Polaków

mieszkających na Wileńszczyźnie. Bardzo wysoko ocenili wszystkie zorganizowane atrakcje, a szczególnie, wycieczkę po Starym Mieście *Śladami gdańskich legend* pod merytoryczną opieką przewodnika PTTK. Uważają Gdańsk za piękne miasto i zamierzają wielokrotnie jeszcze tu wracać. Opinie przekazane w ankietach świadczą o trafności oferty programowej zrealizowanego przedsięwzięcia.

Wydawałoby się, że to tylko tydzień, chwila, a jednak wiele wspaniałych doświadczeń, przeżyć, przyjaźni. Odwiedzający Gdańsk nauczyciele tak wiele nam dają, tak wiele nas uczą, mimo że to do nas przyjeżdżają doskonalić swoje kompetencje.

Jako koordynator projektu, dziękuję wszystkim za osiem lat pomocy w realizacji tego przedsięwzięcia, bo to wspólny wkład i wspólne dzieło, które zapewne na długo zostanie w naszych sercach i pamięci.

Marzena Kozłowska

– konsultant ds. wspomagania pracy szkół
i pedagogiki

Rok Matematyki na Pomorzu

W roku 2015, za sprawą trzech pomorskich uczelni: Akademii Pomorskiej w Słupsku, Politechniki Gdańskiej i Uniwersytetu Gdańskiego, w naszym regionie „królowała” matematyka. Program obchodów Roku Matematyki to efekt pracy ww. pomorskich uczelni, Departamentu Edukacji i Sportu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku oraz Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku.

Sukces Roku Matematyki nie byłby możliwy bez lokalnego wsparcia. Dzięki koordynatorom Lokalnych Centrów Nauczania Kreatywnego, którzy w swoich powiatach czuwali nad przebiegiem Roku Matematyki, z szeregu imprez i wydarzeń skorzystało bardzo wielu Pomorzan.

Skala i różnorodność działań podjętych w ramach Roku Matematyki na Pomorzu znacznie przerosły oczekiwania inicjatorów tego przedsięwzięcia. Do obchodów włączyły się szkoły, rodzice uczniów, samorządy lokalne, instytucje oraz organizacje pozarządowe. Przez cały rok, w całym województwie odbywały się różne imprezy propagujące matematykę, które w liczbach przedstawiają się następująco:

- 7 konferencji,
- 4 seminaria, 32 wykłady, w których uczestniczyło łącznie 4 015 osób,
- 300 konkursów (szkolne, gminne, powiatowe, wojewódzkie), w których wzięło udział 21 518 uczniów i osób dorosłych,
- ponad 8 300 uczniów uczestniczących w kuratorskim konkursie

matematycznym, Kangurze, Alfiku i innych konkursach ogólnopolskich,

- setki imprez szkolnych i ogólnodostępnych, które zgromadziły w sumie ok. 115 000 osób,
- 16 imprez festiwalowych,
- 130 dni matematyki i happenin-gów,
- 12 festynów,
- 7 innowacji pedagogicznych,
- 43 lekcje otwarte i biblioteczne,
- 14 pikników,
- 33 projekty matematyczne,
- 153 warsztaty, które przyciągnęły 11 308 osób, (sama „Noc matematyki” zgromadziła 3 381 osób,
- 39 bardzo atrakcyjnych wystaw, które odwiedziło 34 000 zainteresowanych.

Powyższe dane składają się na łączną liczbę blisko 200 000 osób, które osobiście wzięły udział w wydarzeniach odbywających się w ramach Roku Matematyki. Do tej liczby należałoby dodać przeszło 900 osób zaangażowanych w organizację poszczególnych działań (opiekunów, wykładowców), a także

Fot. B. Kwaśniewska

Finał obchodów „Roku Matematyki”

nieznaną liczbę odbiorców relacji radiowych, telewizyjnych, prasowych czy internetowych.

Rok Matematyki na Pomorzu osiągnął zamierzony cel, jakim była popularyzacja „królowej” nauk. Szereg różnorodnych działań przybliżył wielu osobom matematykę, a także przyczynił się do przełamania uprzedzeń i obalenia mitu o niedostępności tej dziedziny nauki.

Urszula Kornas-Krzyżkowska

– konsultant ds. nauczania kreatywnego oraz edukacji matematycznej IV etapu – koordynator Roku Matematyki na Pomorzu

Otwarta Akademia Rozwoju

Otwarta Akademia Rozwoju CEN – to propozycja skierowana do pomorskiej oświatowej kadry kierowniczej, nauczycieli wszystkich etapów edukacyjnych oraz osób zainteresowanych rozwojem i wprowadzaniem innowacji do szkolnej codzienności.

Otwarta Akademia Rozwoju CEN
Mentoring w szkole (cz. I) – wprowadzenie

O czym porozmawiamy?

- Czym jest mentoring, jak ma się do coachingu i doradztwa i jak to go wprowadzić?
- Jakie są typy i formy mentoringu?
- Jak poprzez zaplanowany mentoring zrealizować cele strategiczne szkoły?
- Jak poprzez mentoring zadbać o piel' podstawowych funkcji nauczyciela, która się wyczuwa, czyli: motywację osobistą, zaangażowanie, zmysłowe myślenie, budowanie wspólnej wizji, zaplanowanie sukcesu i odpowiadanie za wybrany systemy.

Co przećwiczymy?

- Rozmowę mentoringową – jak się przygotować i jak ją prowadzić?
- Odwołanie i prowadzenie – jak kształtować procesualny tryb nauczyciela?
- Słuchanie na (zwyczajnym poziomie – co je rozwija)?
- Rozpoznanie własnych strategii sukcesu – jak je wykorzystywać do samoregulacji?
- Budowanie zaufania jako kompetencję mentora – jak to zrobić?

Prezenterka kursów i ekspertka prowadząca wykład: Ewa Furche

Afiliacja: Nauczyciel i dyrektorzy wyświadczyli typowe usługi edukacyjne, pedagogiczne i psychologiczne.

Miejsce i termin spotkania: Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku, ul. gen. J. Hallasa 14, sala 318, 19 listopada 2016 (sobota) godz. 10:00 – 13:30

Opisujące spotkanie elektronicznie: www.cen.gda.pl

Otwarta Akademia Rozwoju CEN jest naszą propozycją dla oświatowej kadry kierowniczej, która będzie miała formę cyklicznych wykładów i spotkań z ekspertami z dyskusją. Tematyką spotkań będą innowacje dla oświaty w gminnej praktyce edukacji i mentoringu nauczycieli. Akademia jest organizacją nieoformowaną, nieoformowaną, nieoformowaną. Akademia jest organizacją nieoformowaną, nieoformowaną, nieoformowaną. Akademia jest organizacją nieoformowaną, nieoformowaną, nieoformowaną.

W roku szkolnym 2015/2016 zainaugurowała działalność Otwarta Akademia Rozwoju CEN. Celem Akademii jest budowanie trwałej płaszczyzny dialogu ekspertów oraz praktyków szkolnej rzeczywistości. W ramach Akademii od listopada 2015 r. do kwietnia 2017 odbył się cykl wykładów eksperckich połączonych z elementami warsztatowymi i dyskusją.

Uczestnikami warsztatów byli przedstawiciele oświatowej kadry kierowniczej, nauczycieli wszystkich etapów edukacyjnych oraz przedstawiciele innych grup, zainteresowanych rozwojem edukacji w regionie. Pierwsze trzy spotkania poświęcone były możliwościom zastosowania coachingu w przestrzeni szkoły. Uczestnicy wysłuchali następujących wykładów: „Od samokontroli do samoregulacji, czyli jak wykorzystać narzędzia coachingu do pracy w innowacyjnej szkole”, „Problem czy cel? Jak modelować swoje nastawienie i energię do działania?”, „Czy dam radę? Coachingowa rzecz o przekonaniach, marzeniach, celach ucznia oraz nauczyciela”. Wykłady wygłosił dr Piotr Włodarczyk, a części dyskusyjne i rozmowy z ekspertem poprowadziła wicedyrektor CEN, Ewa Furche. Kolejne trzy wykłady eksperckie poświęconych były zagadnieniom mentoringu w szkole. Oprócz poznania specyfiki mentoringu i dyskusji z dr Agnieszką Zielonką uczestnicy mogli przećwiczyć przygotowanie do rozmowy mentoringowej, jej prowadzenie, słuchanie, odzwierciedlanie i budowanie zaufania. Jako ekspert

Akademii wystąpił również dr Ryszard Jurkowski, który przedstawił mentoring i tematykę motywacji z perspektywy neurodydaktyki.

W roku szkolnym 2016/2017, we współpracy z Kuratorium Oświaty w Gdańsku zorganizowane zostały wykłady poświęcone zagadnieniom prawnym. Były one adresowane do dyrektorów szkół i placówek oświatowych. Omawiano następujące zagadnienia: podstawy prawne zatrudniania nauczycieli w szkołach i placówkach oświatowych, kwalifikacje nauczycieli – założenia ogólne i zmiany legislacyjne, sprawowania nadzoru pedagogicznego i monitorowania realizacji podstawy programowej. Łącznie w ramach Akademii odbyło się 9 spotkań. Kolejny rok szkolny rozpocznie się od wykładu dotyczącego szkolnych statutów.

Katarzyna Gęba

– specjalista ds. organizowania doskonalenia zawodowego nauczycieli

Moodle? Tak właśnie...

Patrząc z perspektywy czasu, a także wybiegając w niedaleką przyszłość, nauczanie na odległość zbiera coraz to i lepsze noty. Dynamika tej dziedziny stale rośnie. Zwłaszcza w obecnej chwili – czasach obrazowego przyswajania wiedzy. Może trochę nieśmiało, coraz większa liczba nauczycieli i placówek edukacyjnych nabiera przekonania do tego rodzaju formy szkolenia. I słusznie...

Platformy zdalnego nauczania przede wszystkim pozwalają na oszczędność czasu uczestnika kursu. Oferują także interaktywność i możliwość szybkiego kontaktu z prowadzącym kurs. To także mobilność – mamy wszak możliwość korzystania z platform poprzez np. telefon komórkowy z dostępem do sieci. Biorąc pod uwagę powyższe cechy a także inne, takie jak dostępność w języku polskim, dotychczasową historię platformy i popularność – Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku postawiło na platformę Moodle.

Platforma Moodle, na której Centrum Edukacji Nauczycieli publikuje swoje szkolenia, zmieniała się. Zmienia się i zmieniać będzie w dalszym ciągu. Dla Państwa. Także po to, by przełamać pewnego rodzaju obawy dotyczące uczenia się na odległość.

W pierwotnej wersji nasza platforma posiadała swą tradycyjną, podstawową warstwę. Znajdowały się na niej zwykle kursy w formie prezentacji i plików informacyjnych do pobrania. I mimo, że ta dawna platforma wciąż istnieje, jej Kursanci wciąż są zapisani do poszczególnych lekcji a wspomniane materiały dalej są udostępniane – piszę o niej w czasie przeszłym. Dlaczego?

Ponieważ aktualnie trwają prace nad zmianą zarówno jej funkcjonalności, jak i samej warstwy estetycznej. I o tych zmianach chciałbym poglądowo wspomnieć.

Biorąc pod uwagę wprowadzane zmiany rozpatrzyć należało kilka kwestii. Przede wszystkim czytelność platformy dla potencjalnego jej użytkownika. Tak, by ten w prosty sposób mógł odszukać interesujące go szkolenie, by nie martwił się możliwością zgubienia drogi poprzez dany kurs. By wiedział, do kogo może się zgłosić na każdym etapie kursu. To była pierwsza myśl przewodnia zmian. Kolejna to szata graficzna. Niekrzykliwa, ale łagodna. Interesująca, ale i estetyczna. Tę estetykę (zarówno od strony platformy, jak i już poszczególnych kursów) a także samą funkcjonalność szkoleń pozwoliło stworzyć dodatkowe oprogramowanie – pakiet iSpring Suite 8. Dzięki niemu kursy pozostaną interaktywne i multimedialne. Zawierać będą także symulacje kontekstów sytuacyjnych. Pod uwagę brane są także elementy grywalizacji. W końcu ostatnia myśl przewodnia wprowadzanych zmian – ilość przekazywanych informacji na jednokrotne szkolenie. Zakres nieprzemęczający, pozwalający na swobodne opanowanie materiału da-

nej lekcji. Posiadający jedynie zasadniczą wartość. Bez nadmiernych ozdobników. Pojawia się również ankiety ewaluacji online oraz terminarz planowanych szkoleń. W zakończeniu warto wspomnieć o jeszcze jednej – istotnej niezwykle – rzeczy. Nauczanie zdalne nie jest jedynie sztuką dla sztuki, małym dodatkiem dla już istniejących procedur. To także – podkreślam słowo „także” – środek, który winien mieć za zadanie zwiększać skuteczność procesu kształcenia. To kolejna wartość dydaktyczna, nie tylko metoda przekazania wiedzy.

Uczenie na odległość nie jest od tradycyjnego ani gorsze ani lepsze. Jest po prostu inne. Daje również inne rozwiązania. Zapewne z upływem lat pojawi się kolejny szereg nowych narzędzi czy możliwości do zastosowania w nauczaniu na odległość dla platformy Moodle. Jak zwykle w takim przypadku jedynie od osoby tworzącej dany kurs zależy, w jaki sposób wspomniane możliwości wykorzysta. Jedyńm ograniczeniem może tu być własna wyobraźnia.

I takiej wyobraźni i Państwu i sobie również życzę. Bezgranicznej i bezkompromisowej.

Sebastian Pilich
– specjalista ds. TIK i e-learning

Webinaria, czyli „spotkania” w wirtualnym pokoju

Przyszłość uczenia się jest otwartą księgą zmieniających się koncepcji. Nie jesteśmy w stanie przewidzieć co będzie za 5, 10, czy – tym bardziej – za 15 lat. Wiemy za to doskonale, że edukacja towarzyszyć nam będzie przez całe życie. Dlatego najważniejsze w pracy trenera/szkoleniowca jest odkrywanie, sprawdzanie i wdrażanie najlepszych praktyk.

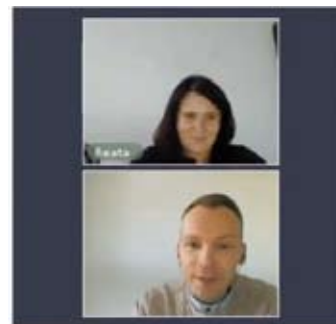
Tak też się stało. W bieżącym roku staliśmy bowiem przed kolejnym wyzwaniem, które wynika z opracowanej „Koncepcji rozwoju zdalnego nauczania Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku”. Jest nim organizacja webinarów.

Webinaria to rodzaj szkolenia, w którym w określonym dniu i godzinie, w wirtualnym pokoju, „spotykają” się prowadzący i uczestnicy danego szkolenia. Każda z osób może wziąć udział w takim szkoleniu przebywając np. w szkole lub domu. Warunkiem uczestnictwa jest posiadanie komputera lub urządzenia mobilnego z dostępem do internetu.

W zależności od typu szkolenia uczestnicy mogą widzieć obraz z kamery internetowej prowadzącego lub kilku prowadzących, słyszeć ich głosy i to, co oni udostępnią, np. prezentację lub obraz z komputera, np. pulpitu i uruchomione na nim oprogramowanie. Prowadzący mogą włączyć mikrofon określonego uczestnikowi, najczęściej jednak do komunikacji zwrotnej służy chat. Ponieważ najistotniejszym problemem bywa brak wystarczającej interakcji między prowadzącym a uczestnikami, dlatego ważną rolę odgrywać tu może osoba moderatora.

Webinar jest jednym z najtańszych sposobów prowadzenia szkoleń. Nie trzeba wynajmować sali, organizować cateringu, zapewniać noclegów i dojazdu. Sprawdza się on idealnie, jako uzupełnienie szkoleń opublikowanych na platformie e-learningowej i/lub tradycyjnych szkoleń. Efektywny webinar nie powinien być dłuższy niż 60 minut. Jeżeli zainteresowani z przyczyn losowych nie będą w stanie uczestniczyć w spotkaniu (choć uwagę można podzielić pomiędzy różne czynności) to istnieje możliwość nagrania i udostępnienia go tym osobom lub udostępnienia w formie publicznego dostępu.

Po wnikliwej analizie dostępnych na rynku rozwiązań zdecydowaliśmy się na ClickMeeting – platformę polską, wykorzystywaną przez wiele instytucji szkoleniowych, która ma dużą funkcjonalność, w tym automatyczny mechanizm mailowy, dostarcza analizy i statystyki szkoleń, pozwala na przygotowanie testów/ankiet dla uczestników oraz zapewnia integrację z Moodle. Żeby webinaria na stałe wpisały się w kalendarz ofertowy Centrum stworzyliśmy odpowiednie warunki techniczne, zapewniłiśmy dobrą akustykę pomieszczenia,

Kadr z pierwszego webinarium

doskonale łącze internetowe, przyjazne otoczenie dla prowadzących, których zaprosiliśmy w dobry mikrofon oraz kamerę internetową.

I tak, 14 czerwca br. mieliśmy okazję zaprosić na pierwsze organizowane przez nasze Centrum webinarium pt. „Rozwijanie kompetencji informacyjnych a nowa podstawa programowa”. W spotkaniu uczestniczyło ponad 50-ciu nauczycieli, którzy bardzo pozytywnie wyrazili się o tej formie doskonalenia, wskazując wiele zalet takiego rozwiązania. Zachęceni dobrymi notami, mamy już w planach kolejne spotkania na platformie.

W taki to oto nowoczesny sposób dzielimy się naszą wiedzą, ułatwiamy jej pozyskiwanie, zachęcamy do wymiany dobrych doświadczeń i wreszcie, staramy się stawać przewodnikami nauczycieli w zdobywaniu nowych cyfrowych i informacyjnych kompetencji, by „zarażali” pasją swoich uczniów.

Zaglądadzcie do nas koniecznie i do zobaczenia on-line!

Beata Symbor

– konsultant ds. bibliotekoznawstwa i nauczania kreatywnego

Nasi BezCENni

„Połączenie sił to początek, pozostanie razem to postęp, wspólna praca to sukces”. (Henry Ford)

Może niech ten cytat stanie się początkiem krótkiej refleksji dotyczącej współpracy i wspólnych działań Centrum Edukacji Nauczycieli i naszych Partnerów.

Pracownicy Centrum Edukacji Nauczycieli organizują wiele różnorodnych form doskonalenia dla nauczycieli. Są to warsztaty, wykłady, seminaria, konferencje. Szkolenia prowadzone są przez profesjonalną kadrę CEN oraz ekspertów zewnętrznych. Jedną z powszechnych i cieszących się dużą popularnością form jest sieć współpracy i samodoskonalenia nauczycieli. Uczestnicy, podczas spotkań, wymieniają się swoimi doświadczeniami,

spostrzeżeniami. Cenne uwagi i wskazówki nauczycieli pomagają w projektowaniu kolejnych działań. Nauczyciele są pełni pasji, zaangażowania i chcą dzielić się swoją wiedzą, z której korzysta cała grupa. To właśnie dzięki nauczycielom, nasze wspólne wysiłki dają najlepsze efekty.

Dodatkowym wsparciem dla działań Centrum są współpracujący z nami eksperci. To osoby z różnych instytucji, autorzy w swoich dziedzinach. Stworzona

Fot. B. Kwaśniewska

Zawsze w gotowości

przez nas „Baza ekspertów” jest na bieżąco modyfikowana i poszerzana, ponieważ grono osób współpracujących z Centrum, ciągle się powiększa. Korzystają oczywiście z tego nauczyciele naszego województwa, którzy biorą udział w organizowanych przez nas formach doskonalenia.

Dominika Ringwelska

– konsultant ds. diagnoz i analiz oraz edukacji polonistycznej i kulturalno-artystycznej

Partnerzy Centrum:

- AISEC
- Akademia Marynarki Wojennej w Gdyni
- Akademia Moje Bambino
- Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu
- Centralna Komisja Egzaminacyjna
- Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Gdańsku
- Centrum Nauki Experyment
- Centrum Solidarności
- Centrum Sztuki Współczesnej „Łażnia”
- Collegium Da Vinci
- DC Edukacja
- Fundacja „Dbam o Mój Zasięg”
- Fundacja Credu
- Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji
- Gdański Uniwersytet Medyczny

- Gmina Miasta Gdańsk
- Goethe Institut
- Grupa Lotos S.A.
- Instytut Badań Edukacyjnych
- Instytut Kultury Miejskiej
- Instytut Pamięci Narodowej
- Kuratorium Oświaty w Gdańsku
- Lasy Państwowe
- Muzeum Stutthof
- Ogólnokształcące Liceum Programów w Indywidualnych w Gdańsku
- Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku
- Opera Bałtycka
- Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku
- Ośrodek Rozwoju Edukacji
- Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Gdańsku
- Pedagogiczna Biblioteka

- Wojewódzka w Słupsku
- Politechnika Gdańska
- Polska-Japońska Akademia Techniki Komputerowych
- Polska Macierz Szkolna
- Pomorska Akademia w Słupsku
- Pomorska Izba Rzemieśnicza Małych i Średnich Przedsiębiorstw (MSP)
- Pomorski Klaster Edukacyjny – Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna
- Pomorski Kongres Obywatelski
- Pomorski Ośrodek Ruchu Drogowego
- Powiatowy Urząd Pracy w Gdańsku
- Centrum Rozwoju Talentów
- Pracodawcy Pomorza
- Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza

- Schweizerisches Zentrum für die Mittelschule
- Teatr Miniatura
- Teatr Wybrzeże
- Towarzystwo Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej Oddział Pomorski
- Uniwersytet Gdański, Wydział Nauk Społecznych, Instytut Pedagogiki, Zakład Badań nad Dzieciństwem i Szkołą
- Uniwersytet Warmińsko-Mazurski
- Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Gdańsku
- Wojewódzki Urząd Pracy, PORP Pomorskie Obserwatorium Rynku Pracy
- Wydział Katechetyczny Archidiecezji Gdańskiej
- Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie

Pracownicy Centrum*

1. Ropela Renata – dyrektor	16. Gajosz Ryszard	31. Kozłowska Marzena	47. Szablowska Anna
2. Furche Ewa – wicedyrektor	17. Gęba Katarzyna	32. Krajnowska Anna	48. Szablowski Jarosław
3. Aleksandrowicz Joanna	18. Gmerek Dorota	33. Krawiec Łukasz	49. Szulga Jolanta
4. Bagiński Jacek	19. Grzybowska Aleksandra	34. Kuna Beata	50. Szymańska Barbara
5. Białobrzeski Bogdan	20. Jachura Andrzej	35. Kwaśniewska Beata	51. Urbanek Dariusz
6. Borkowska Zofia	21. Jakubek Anna	36. Łukaszewska-Kurkowska Sylwia	52. Urbaś Magdalena
7. Buczek Irmina	22. Janowska Mirosława	37. Mistrz Renata	53. Wąluszewska Elżbieta
8. Bukowska-Ulatowska Małgorzata	23. Janusz Teresa	38. Myślińska Dorota	54. Wiśniewski Krzysztof
9. Chwastiak Agnieszka	24. Józefczyk Krystyna	39. Nowocin Anna	55. Witkowska Zofia
10. Cylwik Andrzej	25. Kapela-Bagińska Beata	40. Pęczkowska Małgorzata	56. Zgirska-Bądz Luiza
11. Czajczyński Dariusz	26. Kijakowska Jolanta	41. Pilich Sebastian	57. Zubowicz Piotr
12. Czapiewska Alina	27. Kilanowska-Męczkowska Sylwia	42. Ringwelska Dominika	58. Żelich-Tarczyńska Krystyna
13. Czerniawski Wiesław	28. Klinder Iwona	43. Rożnawska Agata	59. Żukowska Janina
14. Dembek Beata	29. Konkel Justyna	44. Stormowska Agnieszka	
15. Formela Elżbieta	30. Kornas-Krzyżykowska Urszula	45. Stormowska Władysława	
		46. Symbor Beata	

*stan na 1 września 2017 r.